

<p>Министерство на икономиката</p> <p>Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ОПИК</p>	<p>НАРЪЧНИК ПО ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ” 2014 - 2020 (ОПИК)</p>		<p>Вариант 6</p>
	<p>Глава 4 Приложение 4.1.6.</p>	<p>ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ</p> <p>Образец на Таблица за направените предложения и коментари в процеса на обществено обсъждане на проект на ИГРП/ условия за кандидатстване, условия за изпълнение и пакет документи за кандидатстване</p>	<p>страница: 1/69</p>
	<p>Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган</p>		<p>Дата: Октомври 2018 г.</p>

Таблица за направените предложения и коментари в процеса на обществено обсъждане на проект на условия за кандидатстване, условия за изпълнение и пакет документи за кандидатстване по процедура BG16RFOP002-1.016 „Развитие на иновационни клъстери“

№	Данни на подателя	Дата на получаване	Коментар/Предложение	Становище на УО на ОПИК
1.	<p>Инж. Иван Желязков:</p> <p>Изпълнителен директор „кълъстер за развитие на енергийно Ефективно осветление“</p>	8.3.2019	<p>УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,</p> <p>Във връзка с публикуваната за обществено обсъждане документация по процедура „Развитие на иновационни клъстери“ предлагам:</p> <p>Да бъде увеличен максималният размер на разходите по Компонент 2: Развитие на иновационни клъстери, точка 2: Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи за общи (съвместни) клъстерни дейности – специализирани програмни продукти, патенти, лицензи, „ноу хау“, търговски марки, акредитация, сертификация и др. – до 50 000 лв. Този бюджет от 50 000 лв. е крайно недостатъчен за развитие на иновации и създаване на иновативни програмни продукти.</p> <p>Доводите ми за това предложение са следните:</p> <p>България попада в групата на страните „плахи иноватори“, чието представяне е с повече от 50% под средното ниво за ЕС-28 и заема предпоследно място по</p>	<p>Предложението се приема частично.</p> <p>Първото предложение се приема.</p> <p>а/ Размерът на разходите по Компонент 2: “Развитие на иновационни клъстери”, точка 2: “Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи за общи (съвместни) клъстерни дейности – специализирани програмни продукти, патенти, лицензи, „ноу хау“, търговски марки, акредитация, сертификация и др.” ще бъде увеличен двойно от 50 000 лв. на 100 000 лева.</p> <p>УО на ОПИК осъзнава, че по-голямата част от клъстерите не разполагат със</p>

иновационно представяне сред ЕС-28. Най-сериозна причина за изоставането на страната ни по отношение иновациите е делът на общите инвестиции в НИРД и иновации в сравнение с водещите световни икономики и другите държави-членки на ЕС. В частния сектор по-голямата част от предприятията/кълстерите, не разполагат със собствени технологии и възможности за разработване на иновации с решаващо значение за отделни отрасли или група отрасли от икономиката. Кълстерите са обединения от предимно високотехнологични и иновативни фирми, опериращи в приоритетните области на ИСИС, които могат да генерират висока добавена стойност и високо ниво на развитие, като по този начин подпомогнат преодоляването на описаните негативни тенденции. Финансирането им чрез увеличаване на бюджета по Компонент 2, точка 2 процедурата ще доведе до увеличаване на инвестициите (публични и частни) в НИРД и иновации и принос за постигането на националната цел за дял от 1,5% на разходите за НИРД от БВП.

В контекста на бизнес демографията, данните от НСИ показват, че тенденцията на оцеляване на предприятия през периода 2013-2015 г. като цяло е отрицателна. Наблюдава се негативен ръст за всяка от разглежданите години, като общо за трите години стойността е - 5.1%. Увеличаването размера на разходи за придобиване на ДНА на процедура BG16RFOP002-1.0 „Развитие на иновационни кълстери“ ще генерира заетост и оборот и ще подпомогне процеса на спиране и обръщане на негативната тенденция и постигане на положителен ръст.

В заключение, взимането на решение за увеличаване размера на разходи за придобиване на ДНА на процедура BG16RFOP002-1.0 „Развитие на иновационни кълстери“ би било в съответствие с многократно заявяваното от министерство на икономиката приоритетно значение на иновационни предприятия/кълстери за развитието и конкурентоспособността на българската икономика.

Да бъде премахнат критерият за притежаване на търговска марка и бранд на иновационния кълстер

Доводите ми за това предложение са следните:

В своята същност на търговската марка и бранда, както и тяхната основна цел се изразява в търсене на защита на специфични знаци, сред които с оглед определението дадено в Закона за марките и географските означения, чрез която защита може да се осигури отличаването на определени стоки и/или услуги от други.

От друга страна специфичните цели на ОПИК и частност на процедурата за подбор на проекти за „Развитие на иновационни кълстери“ имат за приоритет развитието и внедряването на иновации. В този смисъл моля да обърнете

собствени ресурси и възможности за разработване на иновации с решаващо значение за отделни отрасли или група отрасли от икономиката, поради което важността на разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи за общи (съвместни) кълстерни дейности е отчетена и същите са предвидени като допустими, вкл. е увеличен и първоначално предвиденият за това ресурс.

Второто предложение не се приема.

Наличието на марка/бренд на кълстера, свидетелства за притежание от страна на кълстерното обединение на общ продукт/услуга, който/която обичайно са резултат от съвместни иновационни инициативи, в които са въввлечени членовете на обединението. Обективно, наличието на обща кълстерна марка или бранд свидетелстват за наличието на съвместни дейности по разработване на единен кълстерен продукт или услуга, което от своя страна е ясен знак за наличието на действащ кълстер, обединяващ членовете си не само организационно и структурно, но и чрез предлагането на общ краен продукт/услуга.

Допълнително бихме искали да обърнем внимание, че наличието на марка/бренд на кълстера не е изведено като изричен критерий за допустимост, а единствено бива оценявано на финалния етап от техническа оценка по процедурата.

			<p>сериозно внимание, че от обективна гледна точка между смисъла и значението на иновативните дейности и същността на търговската марка и бранда няма абсолютно никакво припокриване, т.е. търговската марка не е обективен критерий за развитие на иновационна дейност, а е по-скоро средство за развитие на имиджов потенциал на компания, стока, продукт, услуга, процес и др.</p> <p>В допълнение, наличието на регистрирана търговска марка не може и не следва да се асоциира нито с потенциала на дадена организация за развитие на нови продукти и/или услуги, нито с опита на тези компании във внедряването на иновации. Напротив търговските марки и брандове се налагат в търговската практика много по-често с цел отличаването на един и същ тип продукти и/или услуги.</p> <p>С оглед изложеното считаме, че премахването на критерия не само ще допринесе за по-обективното оценяване на потенциалните кандидати, но ще ограничи и възможността за нелоялна конкуренция, лишавайки от възможност организации, които нямат сериозен иновационен потенциал да компенсират това обстоятелство чрез вече регистрирани търговски марки за продукти или услуги, които също не се отличават с иновативни белези.</p> <p>Считам, че описаните по-горе предложения и съображения ще бъдат обстойно разгледани и обсъдени в рамките на назначената за целта работна група, за което предварително благодаря. В тази връзка изразяваме нашето виждане е, че предложенията са изцяло в обществен интерес и гарантират именно равнопоставеността и лоялната конкуренция между потенциалните кандидати, като се надяваме да бъдат приети в тяхната цялост.</p> <p>С уважение,</p>	
2.	Българска браншова камара	12 март 2019г.	<p>Във връзка с обявеното обществено обсъждане на Процедура за подбор на проекти „Развитие на иновационни кълъстери“ по ОПИК 2014-2020 г. предлагаме промени в „Приложение И - Критерии и методология за оценка“, както следва:</p> <p>1. По отношение на текстове свързани с критерии „П. Сътрудничество на иновационния кълъстер / 4. Европейски кълъстерен лейбъл (стр.22)</p> <p>1.1.Текстът “ Иновационният кълъстер притежава или е притежавал сребърен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за кълъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis)“ ДА СТАНЕ “ Към момента на обявяване на процедурата Иновационният кълъстер да притежава валиден сребърен или златен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за кълъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis)“</p> <p>Обосновка: Европейският кълъстерен лейбъл е знак за съвършенство на управлението на един кълъстер, подобен на сертификатите за въвеждане на системи за качество. Лейбълите бронзов, сребърен и златен се издават от European Secretariat for Cluster Analysis (ESCA) по определена процедура и за определен срок (две години). Наличието или липсата на лейбъл показва</p>	<p>Предложенията се приемат</p> <p>1. Предложението се приема частично.</p> <p>Критерият „Иновационният кълъстер притежава или е притежавал сребърен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за кълъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis)“ е премахнат от критериите за оценка. Действително начинът, по който е формулиран критерият. предполага по него да получат точки и кълъстери, които, по една или друга причина, към момента на кандидатстване вече да не го притежават и реално системата им на управление да не е на нужното ниво. На</p>

текущото състояние на клъстера т.е. това , което най-вероятно е имал предвид Управляващият орган, когато е заложил този критерий. В този смисъл клъстерът, който е притежавал лейбъл през 2015 г. , но към момента не разполага с валиден такъв най-вероятно или не може да поддържа нивото си на управление или няма интерес да го прави. И в двата случая това не е показател за поощряване (даване на предимства) чрез включването му като критерий в методиката за оценка. Валидността на лейбъла се доказва чрез копие на сертификата, като може да се проверява на страницата на ESCA <https://www.cluster-analysis.org/silver-label>

1.2.Текстът „Иновационният клъстер притежава или е притежавал бронзов лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis) ДА СТАНЕ „Към момента на обявяване на процедурата Иновационният клъстер притежава валиден бронзов лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis).
Обосновка: Същата като по-горе.

2. По отношение на текстове свързани с критерии III. Иновационен капацитет на клъстера и неговите членове / 1. Стратегически документ на иновационния клъстер

2.1. Текстът „Иновационният клъстер има разработена иновационна стратегия“ ДА СТАНЕ „Иновационният клъстер има разработена иновационна стратегия, валидна към датата на обявяване на процедурата“.
Смятаме за подходяща дефиниция на „валидна стратегия“:
„Валидна е тази стратегия или нейна актуализация, която е била одобрена от управителните органи на организацията не по-рано от 60 месеца преди и не по-късно от датата на обявяване на процедурата“.
Обосновка: За разлика от наличието на преклузивни срокове свързани с фискалната и статистическата отчетност на юридическите лица, то валидността и сроковете по отношение на техните вътрешни документи зависи единствено от учредителните документи и решенията на Управителните органи. В случая не е приложимо приемане на хипотезата, че една стратегия следва да е налична към края на една фискална година, например към дата 31.12.2018 г. Така наречената „иновационна стратегия“ е вътрешен документ, който се приема от съответните упълномощени органи за управление и неговото наличие не е свързано с преклузивни срокове. В съществуващият текст не е изрично споменато към кой момент клъстерът следва да разполага и съответно да удостовери наличието на такава стратегия и това може да постави клъстерите в неравнопоставеност по отношение на оценката. Следва да стане ясно дали една стратегия, която е била създадена преди повече от 5 години без да бъде актуализирана се приема за налична по този критерий. По същият начин трябва да е ясно и дали една стратегия, която приета след 31.12.2018г., има право да бъде приета за налична по този

база посоченото и предвид факта, че на етап техническа и фианнсова оценка има налични достатъчно на брой киртерии, в рамките на които се оценява структурата, взаимовръзките и управлението на клъстерите, считаме за удачно критерият да отпадне.

2. Предложението е изпълнено.

Бихме искали да обърнем внимание, че „иновационната стратегия“ е вътрешен документ, който се приема от съответните упълномощени органи за управление и неговото наличие не е свързано с преклузивни срокове. Независимо от това обръщаме внимание, че публикуваните за обществено обсъждане Условия за кандидатстване изрично съдържат поаянснение към кой момент клъстерът следва да разполага и съответно да удостовери наличието на такава стратегия, а именно „...
Преценката по отношение на критериите в раздели I, II и III, както и по критериите V.2. и V.3. ще бъде извършвана към 31.12.2018 г.“.

С оглед изложеното при преценката по отношение на този критерий се отчита наличието на иновационна стратегия към 31.12.2018 г. Доколкото и когато тази стратегия е валидна към тази дата, кандидатите ще бъдат положително оценени по този критерий.

Посочената дата 31.12.2018 г. е свързана със стремежа на УО на ОПИК да прецени и извърши реална обективна оценка на клъстерните обединения преди обявяване на процедурата за обществено обсъждане.
Посредством определянето на тази дата

			<p>критерии. Нашето мнение, продиктувано от добрите управленски практики е, че този критерий може да се приеме за изпълнен и съответно по него да се дадат 3 точки, ако оценяваните клъстери докажат, че разполагат с „валидна стратегия“ към датата на обявяване на процедурата. 12 март 2019г.</p>	<p>се цели да не се допуска изготвянето на иновационна стратегия „ad hoc“, именно с оглед предстоящото обявяване на процедура за подкрепа развитието на иновационни клъстери.</p>
3.	<p>Анна Найденова Изпълнителен директор Фондация ИКТ Клъстер</p>	12.03.2019	<p>Във връзка с обявата на УО на ОПИК за обществено обсъждане на процедурата за подбор на проекти „Развитие на иновационни клъстери“, Фондация „Клъстер информационни и комуникационни технологии“ изготви становище. Предоставям на Вашето внимание следните препоръки и коментари:</p> <p>I. Общи коментари по процедурата:</p> <p>1. Същност и цел на процедурата: Настоящата процедура за подкрепа на иновационни клъстери представлява точно копие на предходната процедура за подкрепа на развитие на клъстери в България. Единствената разлика между двете процедури са добавените думи като иновационен, научен, изследователски. Разработването на иновативни продукти и услуги не е предмет на насърчаване на настоящата процедура – има възможност за закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи, но цената на труда на научно – изследователския и научен персонал, както и разходите и материалите за прототипиране са силно ограничени, посочените индикатори не измерват резултат като създаването на иновативен продукт.</p> <p>2. Индикатори за резултат (т. 7, стр. 7):</p> <p>Съгласно т. 7 от насоките за кандидатстване проектните предложения по настоящата процедура следва задължително да имат принос към постигането на поне един от следните индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дял на иновативните предприятия; - Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД; <p>Също така УО на ОПИК ще следи за изпълнението и отчитането на следните индикатори за изпълнение: брой на предприятията</p>	<p>Предложенията се приемат частично.</p> <p>I.1. Във връзка с първата констатация, УО на ОПИК прави следните пояснения:</p> <p>УО на ОПИК счита, че между настоящата процедура и процедура BG16RFOP002-2.009 „Развитие на клъстери в България“ съществуват съществени разлики и в тази връзка не би следвало да се слага знак за равенство между тях. Докато при първата процедура акцентът е поставен върху създаването на клъстери, развитието на капацитета им и тяхната интернационализация с цел повишаване на конкурентоспособността им, то по настоящата процедура фокусът е върху стимулиране на иновационната дейност на утвърдени вече клъстери. В тази връзка разликите могат да бъдат видяни както от гледна точка на допустимите кандидати, така и от гледна точка на преследвани цели и очаквани резултати. Това от своя страна определя обхвата на подкрепата, характера на допустимите дейности и механизма и критериите за оценка на проектните предложения.</p> <p>I.2. Предложението се приема частично.</p> <p>Индикаторите, които са заложили в Условието за кандидатстване са съгласно Оперативната програма и в тази връзка</p>

		<p>получаващи подкрепа, брой научни публикации, частни инвестиции допълващи публичната подкрепа, сътрудничество с научни организации, но никъде не се измерва създаването на иновативен продукт.</p> <p>Само е споменато, че кандидатите <u>могат да представят</u> информация за показатели като брой подадени заявления за търговски марки, брой издадени свидетелства за регистрация на търговски марки, но не е ясно как се измерват</p> <p>След като основната цел на процедурата е да се насърчи иновационната дейност на клъстера то разработването на иновативен продукт би следвало да бъде основният индикатор за резултат в процедурата</p> <p>3. Стр. 22 Приоритетни оси - „имбедид” софтуер – такава дума не съществува, да се замени с „вграден“ или да се изписва на английски език – „embedded“</p> <p>II. Относно критериите за допустимост на кандидатите, разходите, дейностите и проектите в „Насоките за кандидатстване“</p> <p>1. Критерии за допустимост на разходите:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Искането за всяка една отделна инвестиция в ДМА и ДНА да е предоставена от производител или първи доставчик (т. 14.1. Допустимост на разходите и т. 24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване)“ : ❖ <i>„С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на дълготрайни активи, кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване оферта от производител или първи доставчик[1] за всяка отделна инвестиция в ДМА и/или</i> 	<p>са задължителни за всички кандидати. В допълнение към тях в.11.7. от Формуляра за кандидатстване, УО на ОПИК е заложил показатели, чрез които цели да измери допълнителните ефекти от изпълнението на процедурата, вкл в частта, касаеща защитата на IPR като важна характеристика на реализирания иновационен потенциал.</p> <p>В допълнение следва да бъде отчетена и спецификата на процеса по разработване на един иновативен продукт, който по своята същност е дълъг и крие в себе си редица рискове и несигурности, Този процес става още по-несигурен в случаите, когато в него са въвлечени повече на брой участници, какъвто е случаят с клъстерните обединения. В тази връзка считаме, че изричното залагане на индикатор за резултат, отчитащ броя разработени иновативни продукти в резултат от инвестицията по проекта би създавало трудности и ограничения, които да възпрепятстват изпълнението на проектите.</p> <p>I.3. Предложението не се приема.</p> <p>Посочения текст, залегнал на стр. 22 е част от приоритетните направления на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС). Съгласно критериите за допустимост на проектите изпълнението им следва да води до реализиране на дейности в тематичните области на ИСИС. Разработването и реализирането на Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) се</p>
--	--	--	---

ДНА с предложена цена от производителя/първия доставчик. Не следва да бъдат представяни оферти от лица и/или предприятия, които са пряко или косвено свързани с кандидата по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон и/или които са в конфликт на интереси с него по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046. В случаите, когато кандидатът (и след допълнително изискване) не е представил/не е представил в изискуемата форма посочените документи, съответният разход ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от Оценителната комисия.

❖ *„За да удостоверят, че представените от тях оферти за дълготрайни активи отговарят на изискването да са от производител или първи доставчик, кандидатите по процедурата следва да декларират обстоятелствата в Декларацията, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение (Приложение Б). В допълнение към декларирането на обстоятелствата при подаване на проектното предложение, кандидатите следва да представят и Декларация от производител/оторизиращ документ, издаден от производителя на първия доставчик /договор за търговско представителство между производител и първи доставчик, от които да е видно, че е спазено изискването за предоставяне на оферта от производител или първи доставчик.“*

❖ *„ВАЖНО: В случаите на по-специфична организация на търговска/дистрибуторска дейност, в резултат на която продуктите на даден производител се предлагат на територията на България чрез официални представители/оторизирани*

базира на динамичен процес за определяне на най-правилните области, върху които да се съсредоточи интервенцията. Настоящият вариант на ИСИС е част от един процес, който ще продължи и през новия програмен период на оперативните програми.

Приоритетните направления, включени в ИСИС се утвърждават по нарочен ред и не подлежат на едностранно изменение от страна на УО на ОПИК.

В този смисъл подобно предложение следва да бъде отправено по време на регулярните актуализации на ИСИС. Повече информация относно процеса на актуализиране на ИСИС можете да намерите в т. 7 „Ефективно и координирано управление на ИСИС“ от самата стратегия.

П.1. Предложенията се приемат частично.

Твърдението, че изискването за оферта от производител/първи доставчик влиза в противоречие със Закона за обществените поръчки е неправилно и необосновано. Предвиденото изискване за представяне на оферта от производител/първи доставчик касае единствено етапа на оценка на проектните предложения и не се отнася до етапа на изпълнение. В този смисъл изискването не може да бъде разглеждано като дискриминационно, тъй като на етап изпълнение оферта е възможно да подаде всеки заинтересован участник (производител/първи доставчик/ доставчик), чието предложение попада в обхвата на заложената индикативна цена.

Предложеният подход е с цел спазване

		<p><i>дистрибутори/оторизирани партньори, които нямат право на продажба на краен клиент, е допустимо оторизирацията документ или договора за търговско представителство да е издаден от тези официални представители/оторизирани дистрибутори/оторизирани партньори. „</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ <i>„ Документи за представяне: з/ Оферта от производител или първи доставчик[1] за всяка отделна инвестиция на кандидата в активи (ДМА и ДНА), с предложена цена от производителя/първия доставчик – прикачена в ИСУН 2020.</i> ❖ <i>з-1/ Декларация от производител/оторизиращ документ, издаден от производителя на първия доставчик/договор за търговско представителство между производител и първи доставчик от които да е видно, че е спазено изискването за предоставяне на оферта от производител или първи доставчик – прикачени в ИСУН 2020.</i> ❖ <i>ВАЖНО: Документите по буква з-1/ трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт по отношение на производителя и/или първия доставчик в зависимост от спецификата на документа като осигуряването на съответствие с това изискване е отговорност на кандидата.“</i> <p><u>Коментар:</u></p> <p>Изискването за закупуване на ДМА и ДНА от производител/ първи доставчик е дискриминационно на основание чл.2 и чл.10 от ЗОП:</p>	<p>принципите за ефективност, ефикасност и добро финансово управление при разходването на средствата. Залагането на изискване офертата да бъде от производител или първи доставчик, цели да постигне реалистичност на разходите и да ограничи в максимална степен финансирането на активи с нереалистично завишени цени.</p> <p>По отношение коментара, касаещ максимално допустимия размер на разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка на работодателя) на иновационния и научно-изследователския персонал на клъстера следва да имате предвид, че във финалната версия на документацията по процедурата прагът се увеличава до 200 000 лв.</p> <p>По отношение на максимално допустимия размер на разходите за брутна работна заплата за 8 часов работен ден обръщаме внимание, че във финалната версия на документацията по процедурата същият се увеличава на 2 500 лв. В този смисъл общият размер на брутната работна заплата, здравните и осигурителни вноски за сметка на работодателя за 8 часов работен ден не трябва да надвишава общо 3 040 лева на месец.</p> <p>По отношение на максималния размер на разходите за материали за извършване на иновационна и научно-изследователска дейност (например материали, необходими за извършване на измерване и изпитване в изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове и други сходни на посочените допустими материали) същите се</p>
--	--	--	--

Чл. 2. (1) Обществените поръчки се възлагат в съответствие с принципите на [Договора за функционирането на Европейския съюз](#) (ДФЕС) и по-специално тези за свободно движение на стоки, свобода на установяване и свобода на предоставяне на услуги и взаимно признаване, както и с произтичащите от тях принципи на:

1. равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
2. свободна конкуренция;
3. пропорционалност;
4. публичност и прозрачност.

(2) При възлагането на обществени поръчки възложителите нямат право да ограничават конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки и които не са съобразени с предмета, стойността, сложността, количеството или обема на обществената поръчка.

Чл. 10. (1) Кандидат или участник в процедура за възлагане на обществена поръчка може да бъде всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице или техни обединения, както и всяко друго образувание, което има право да изпълнява строителство, доставки или услуги съгласно законодателството на държавата, в която то е установено.

(3) Кандидат или участник не може да бъде отстранен от процедура за възлагане на обществена поръчка на основание на неговия статут или на правната му форма, когато той или участниците в обединението имат право да предоставят съответната услуга, доставка или

увеличават до 50 000 лв.

Разходи за придобиване на европейски клъстерен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis) могат да достигат до 7 000 лв.

По отношение на предложението, касаещо увеличаване максимално допустимия размер на разходите за иновационна стратегия, към същото не са приложени мотиви и в тази връзка УО не счита, че са налице аргументи в посока тяхното увеличаване.

Относно коментара, касаещ разходите за консултантски услуги преди стъпването на нов пазар следва да имате предвид, че средствата за тях се увеличават до 10 000 лв. Включването на тези услуги към допустимите разходи е с цел подпомагане предпазарното проучване на съответния пазар на предлаганите от клъстера продукти/услуги и може да бъдат извършени от клъстерите, които реализират нов продукт/услуга по време на изпълнението на проекта. Резултатите от едни такива проучвания ще предоставят информация каква е възможността и доколко е целесъобразно стъпването на нови пазари. Наличието на изискване за праг на същественост при ДМА е законоустановено. Съгласно разпоредбите на ЗКПО е възможно кандидатът да заприходява ДМА и на по-ниска от 700 лв. стойност, съобразно неговата счетоводна политика.

II.3. Предложението не се приема.

Посочените като недопустими

			<p>строителство в държавата членка, в която са установени.</p> <p>Т.е. всеки търговец, който е регистриран по Търговския закон, може да е кандидат. С това изискване, се поставя критерий за допустимост, който го няма в закона.</p> <p>Ако за доставката на ДМА се изисква специален лиценз или разрешение за търговия по националното ни законодателство, това е друго. Тогава е допустимо да се иска оторизационно писмо от производителя - това е за специална техника, която на територията на България може да се доставя само от определен дистрибутор. Предлагаме да отпадне това изискване и прилежащата му документация.</p> <p>✓ <i>Разходи за персонал – праг на brutната заплата на иновационния и научен персонал – brutна 2433 лв. за 8 ч. работен ден.</i></p> <p><u>Коментар:</u> Това е нереалистично заплащане за високо квалифицирани експерти, ангажирани в научно изследователска и развойна дейност. С този праг и максимална обща стойност 150 000 лв. за заплащане на труд, реално не се насърчава научно - изследователската и развойна дейност.</p> <p>✓ <i>Разходи за материали и окомплектовка за извършване на иновационната и научно-изследователската дейност, представляващи стоково-материални запаси (напр. материали необходими извършване на измерване и изпитване, окомплектовка за изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове и др) – до 25 000 лв.</i></p> <p><u>Коментар:</u> С този праг реално не се насърчава научно - изследователската и развойна дейност</p>	<p>дейности/разходи, свързани с „базиран на ИКТ системи и приложения за управление на бизнеса като ERP системи, CRM системи, (MOM/MES системи), Business Intelligence или друг вид базиран на ИКТ системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията“ не са свързани с иновационната дейност на потенциалните кандидати, поради което не са включени сред допустимите разходи.</p> <p>Обръщаме внимание, че съгласно ИГРП за 2019 г. УО на ОПИК планира да обяви нарочна процедура, акцент на която да бъде дигитализацията на МСП.</p> <p>II.4. Предложенията не се приемат</p> <p>Декларация по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 7 от ПМС 162/2016 г. не е необходимо да се подписва от целия управителен съвет, а само от всички лица с право да представляват кандидата (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин).</p> <p>По отношение на изискването за първи доставчик/ производител, моля, вижте позицията на УО на ОПИК, изразена по т. II.1. от Вашите предложения.</p> <p>Що касае счетоводните документи, включени в букви и/, и1/, й/, к/ и л/ от т. 24. „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от Условието за кандидатстване (съгласно актуалната им подредба след обеществено обсъждане) следва да се отбележи, че тези по букви и1/, й/, к/ и л/ се изискват по отношение на</p>
--	--	--	---	---

- ✓ *Придобиване на европейски клъстерен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis) – 3000 лв.*

Коментар: Придобиването на Европейски клъстерен лейбъл не е предмет на процедурата за иновационни клъстери, предвид че Европейската комисия обяви, че ще има промяна в начина на акредитиране. Допустимите разходи за лейбъл са едва 3000 лв, което значи, че ще се финансира само придобиването на т.нар „бронзов лейбъл“, като дори няма да са достатъчни и за него. Към обявените цени от European Secretariat for Cluster Analysis- Сребърен лейбъл струва между 1700 и 3 290 евро в зависимост от това дали лейбълизацията ще я правят от експрти от ЕСКА или обучени експерти в България. Към момента няма активен в България обучен експерт – т.е цената ще бъде 3290 евро, ако не се обучи експерт скоро, и не се вмести в 3000 лева. Предлагаме тази дейност и разход да отпаднат.

- ✓ *Допустима стойност на иновационна стратегия – 10 000 лв.*

Коментар: Добре написана стратегия не струва толкова

- ✓ *Консултантски услуги за стъпване на нов пазар, патентни проучвания – 5000 лв. – Коментар:* такъв тип консултантски услуги са доста скъпи и цена от 5 000 е нереалистична и тази дейност не е предмет на процедурата. Предлагаме да отпадне.

- ✓ *Текст „Оценката на допустимостта на разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, посочени в бюджета на проектните предложения (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) ще бъде извършвана съгласно стойностния праг на същественост за дълготрайните материални и нематериални активи, определен в счетоводна политика на кандидата, в случай, че същата е представена. Ако кандидатът не е представил счетоводна политика, стойностният праг на същественост се определя*

предприятията, членове на иновационния клъстер, посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване.

Единственият задължителен документ от посочените е този по буква и/ - Счетоводен баланс (индивидуален) за 2018г. и Отчет за приходите и разходите от стопанска дейност за 2018 г. и то единствено по отношение на кандидатите юридически лица с нестопанска цел.

Документите по буква и1/ Отчет за приходите и разходите, съдържащ и Справка за приходите и разходите по видове и икономически дейности за 2016, 2017 и 2018 г. се представят по отношение на предприятията, членове на иновационния клъстер, посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване.

В този смисъл непредставянето на документите по букви и1/, й/, к/ и л/ от т. 24. „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от Условиата за кандидатстване няма да доведе до отхвърляне на кандидатите, но ще възпрепятства извършването на техническа и финансова оценка по съответните критерии, за които са необходими тези документи.

Счетоводните документи се изискват заверени от НСИ с оглед тяхната достоверност.

По отношение на счетоводната политика, моля, вижте позицията на УО на ОПИК изразена в т. II.1. от Вашите предложения.

По отношение на Вашите опасения за конфиденциалност на информацията, която може да се съдържа в документите, удостоверяващи съвместно участие на съответните фирми, членове на

съгласно чл. 50 и чл. 51 от ЗКПО (700 лева).“

Коментар: При положение, че на етап кандидатстване кандидатът предоставя оферти, искането за наличие на стойностни прагове в счетоводните политики е излишно, още повече че проектът насърчава закупуване на оборудване, което до сега не е съществувало като собственост на съотвения кандидат. При проект за 1.5 млн. лв. праг на ДМА – 700 лв. е неприемлив. Това изискване е излишна административна тежест и би предизвикало единствено изкуствено преправяне на счетоводните политики на кандидатите, за да удовлетворят административните изисквания по процедурата.

3. Недопустими дейности:

- ✓ Съгласно т. 13.2. недопустими дейности са: дейности, свързани с разработване и въвеждане на базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнеса като ERP системи, CRM системи, (MOM/MES системи), Business Intelligence или друг вид базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията.

Коментар: Разбираемо е, че процедурата не цели финансирането на поредните ERP системи. Но премахването на разработване и въвеждане на всякакви базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията е ограничаващо цифровата трансформация в индустрията, а тя е цел на стратегията за интелигентна специализация.

4. Документи, които се подават към момента на кандидатстване

- ✓ *в/ Декларация по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 7 от ПМС 162/2016 г. – попълнена на хартиен носител по образец (Приложение В), подписана, сканирана и прикачена в ИСУН 2020;*

иновационния клъстер, в НИРД проекти, бихме искали да обърнем внимание на следното:

представянето на тези документи е по преценка на кандидата като липсата им няма да доведе до отхвърляне на проектното предложение. В тази връзка кандидатът следва да реши доколко подобен тип документ е подходящо да бъде предоставен на УО или не като в случай, че кандидатът има опасения относно наличието на чувствителна информация в договора/ите, същият има правото да заличи тази част от информацията от съответния документ. Не на последно място следва да имате предвид, че всеки един член на Оценителна комисия попълва нарочна декларация за конфиденциалност относно информацията, която му е станала известна в рамките на оценителния процес. УО на ОПИК счита, че изискването на тези договори от страна на кандидатите прави възможно включването на обективен критерий, по който да се извърши преценка по отношение опита на фирмите членове на иновационния клъстер в съвместни с други предприятия НИРД инициативи и следва да остане.

Практиката, която УО е натрупала при обявените до момента процедури по ОПИК, при които се изискват посочените документи, с които се доказва наличието на професионален опит на ръководителя не показва, че същите представляват пречка пред кандидатите. С тези официални документи, издадени и/или подписани от съответния компетентен орган, се удостоверява и документално наличието на професионален опит на ръководителя

			<p><u>Коментар</u> – излишна административна тежест. Защо е необходимо целият УС да подписва декларации, при положение, че клъстерът има представляващ, който носи отговорност и подписва съответните документи за това?</p> <p>✓ <i>З/ оферта от производител или първи доставчик + декларация от производител / първи доставчик /договор между производител и първи доставчик</i></p> <p><u>Коментар:</u> освен, както сме посочили в т.1 искането за първи доставчик/ производител е дискриминиращо, то и тази декларация е излишна. Не би следвало да имаме достъп до договор за представителство, само защото искаме оферта за бъдещ проект. Освен всичко, документите трябва да са подписани от лице с право на представителна власт по отношение на производителя или първия доставчик – това също е недопустимо изискване. Оферта можем да получим от който и да е търговски представител в дадена компания.</p> <p>В допълнение към гореописаното, понякога е по-икономически изгодно да се закупи актив от доставчик, който е териториално по-близо, отколкото от производителя, който може да е на другия край на света!</p> <p>✓ <i>и) (Счетоводен баланс на клъстера и фирмите ОПР и справка за ОПР по икономически дейности 2016, 2017 и 2018 – заверени от НСИ, ѝ) отчет за заетите лица – заверен от нси за 2018</i></p> <p><i>й/ Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2018 г. на фирми , членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверен от НСИ, прикачен в ИСУН 2020.</i></p> <p><i>к/ Справка за иновационната дейност на предприятието през периода 2016-2018 година на фирми, членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) – заверена от НСИ, прикачена в ИСУН 2020.</i></p>	<p>на клъстера.</p> <p>П.5. По отношение на изискуемите документи на етап договаряне - ОПР и Счетоводен баланс за последните две години, както и Отчет за заетите лица следва да имате предвид, че същите се изискват с оглед правилното определяне на категорията на предприятието кандидат-клъстерно обединение. На етап кандидатстване кандидатите представят Счетоводен баланс (индивидуален) за 2018г. и Отчет за приходите и разходите от стопанска дейност за 2018 г. по отношение единствено на кандидатите юридически лица с нестопанска цел като същите не се изискват в оригинал, а сканирани и прикачени в ИСУН. За преценка на затрудненото положение при големи предприятия, като и с цел определяне категорията на предприятието кандидат, е необходимо представянето на тези документи поне за предходните две приключили финансови години, като последната такава може да се различава от последната финансова година на етап кандидатстване.</p> <p>Свидетелството за съдимост се представя от всички лица с право да представляват кандидата, независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин (издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му). Когато кандидатът се представлява от едно лице, което подписва договора, свидетелството за съдимост е необходимо единствено спрямо него.</p> <p>Съгласно Условието за кандидатстване в случай, че посочените лица са родени в България и не са осъждани, Управляващият орган ще извършва служебна проверка за тях. В този случай</p>
--	--	--	---	---

			<p>л/ <i>Справка за научноизследователска и развойна дейност за 2016, 2017 и 2018 г. на фирми, членове на иновационния клъстер – (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверени от НСИ, прикачена в ИСУН 2020.</i></p> <p>Коментар: Утежняващо обстоятелство е заверяването на отчетите на всички фирми – членове на клъстера в НСИ. Някои от документите, като ГФО, се публикуват в търговския регистър – те са публично достъпни и съгласно Закона за електронно управление не следва да се изискват от кандидата. УО може по служебен път да изиска необходимата информация и справки от НСИ.</p> <p>✓ <i>М) счетоводна политика ,със стойностен праг на активите.</i></p> <p><u>Коментар:</u> такива активи до сега не са били собственост на кандидатите. Това изискване ще доведе до преправяне на счетоводните политики, за да отговарят на изискванията за прагове</p> <p>✓ <i>О) Договор (вкл. документ за финално плащане), удостоверяващ съвместно участие на съответните фирми членове на иновационния клъстер в НИРД проекти.</i></p> <p><u>Коментар:</u> Такъв документ би могъл да е предмет на конфиденциалност и не би следвало да се изисква. А и НИРД може да е самофинансирано от фирмите, а не с външно финансиране, в този случай няма да могат да предоставят документ за финално плащане.</p> <p>✓ <i>Т) Документи, доказващи наличието на професионален опит на ръководителя на клъстера – прикачени в ИСУН 2020. Професионалният опит се доказва с: трудова, осигурителна книжка, официален документ за извършвана дейност в чужбина или друг документ, удостоверяващ трудов, служебен или осигурителен стаж, трудов договор, договор за</i></p>	<p>не е необходимо представянето на Свидетелство за съдимост на оправомощените да представляват кандидата лица (едно или няколко).</p> <p>III. Предложенията се приемат частично.</p> <p>В световен мащаб наблюдаваме, че клъстерите, представляват все по-развити организационно структури, които включват множество фирми. Привличането на нови членове е основна цел на клъстерните обединения, поради което кандидатите, които са успели да включат в състава си повече членове, следва да бъдат оценени.</p> <p>Наличието на чуждестранно юридическо лице, член на клъстера, е предпоставка за развитието на дейности на клъстера извън България и спомага за обмена на ноу- хау между фирми от България и други страни.</p> <p>По отношение на управленски опит, моля, запознайте се с позиция на УО на ОПИК по т. II. 4 от Вашето запитване.</p> <p>При преценката по критерия, оценяващ участието в клъстерни мрежи и платформи следва да имате предвид, че е невъзможно да бъдат включени всички сайтове и мрежи, поради това като източник на проверка е посочена водещата платформа. European Cluster Collaboration Platform (ECCP) е създадена по програма за интернационализация на клъстери, финансирана по COSME, стартирана от DG GROW (Генерална дирекция „Развитие“) на Европейската комисия през 2016 г. ECCP осигурява мрежова и информационна подкрепа за клъстери и техните членове с цел</p>
--	--	--	---	--

			<p><i>управление, както и с граждански договори.</i></p> <p><u>Коментар:</u> По всички проекти, финансирани от Европейската Комисия опитът се доказва с автобиография. Още повече, че става въпрос за управленски опит, който трудова книжка не би била най – удачния документ за доказателство, управляващите не винаги подписват договори за управление с фирмите си. По-удачно е управленския опит да може да се доказва и с други документи, които показват че дадено лице е управлявало компания/организация – решения, удостоверения, справки и т.н а не трудова и осигурителна книжка.</p> <p>5. Документи, които се предоставят на етап подписване на договор за БФП:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>ОПР и Счетоводен баланс за последните две години, както и отчет за заетите лица - заверен от кандидата.</i> <p><u>Коментар:</u> Тези документи вече са предоставяни на етап кандидатстване и не би следвало отново да се предоставят.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Свидетелство за съдимост на всички лица представляващи кандидата –</i> <p><u>Коментар:</u> Кандидатът има представляващо лице, което подписва договора, множество декларации и съответно носи отговорност. Защо е необходимо от всички да се изисква свидетелство за съдимост и това не може ли да се проверява по служебен път?</p> <p>III. Относно методологията и критериите за оценка:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Иновационния клъстер включва над 27 членове – 5 точки, над 22 – 4 точки и т.н – Коментар: Колко клъстери в България имат над 27 членове?</i> ✓ <i>Точки за членство на чуждестранно лице / организация член</i> 	<p>подобряване на тяхната ефективност и повишаване на тяхната конкурентоспособност чрез транснационално и международно сътрудничество.</p> <p>Що се касае до критерий III.4. “Научно-изследователска и развойна дейност на предприятия, членове на иновационния клъстер” следва да се отбележи, че кандидатите го изпълняват напълно при постигане само на 1 от алтернативните хипотези, които са разписани като подкритерии.</p> <p>Относно регионалната приоритизация същата цели да стимулира икономиката в слаборазвитите райони на страната като считаме, че предприятия, които изцяло осъществяват своята дейност в подобни слаборазвити райони, следва да бъдат приоритизирани спрямо кандидати, които имат седалище и развиват дейности и в други райони с по-добри икономически показатели и плащат своите местни данъци и такси на друго място.</p>
--	--	--	---	---

Коментар: До колкото процедурата е за насърчаване на българските МСП, зне би следвало наличието на член – чуждестранно лице/ организация трябва да дава предимство/ допълнителни точки.

- ✓ *Управленски опит на ръководителя – Доказателство – трудова книжка/ договор за управление.*

Коментар: Професионален опит може и да е удачно да се доказва с трудова книжка, но управленския не. Управляващите фирми организации не биват назначени на трудов договор към тях и не винаги подписват договори за управление. По-удачно е управленския опит да може да се доказва и с други документи, които показват че дадено лице е управлявало компания – автобиография, решения, удостоверения, справки и т.н а не трудова и осигурителна книжка.

- ✓ *Сътрудничество на иновационния клъстер – участие в мрежи – място за проверка Cluster Collaboration platform*

Коментар: всъщност това е добро място за проверка, но не е единственото. Например може да бъде проверено и на сайтове на мрежите, в които клъстера членува.

- ✓ *НИРД – Според критериите на стр. 29 точки се дават, ако иновационния клъстер включва 1 фирма с персонал над 250 човека/ 2 фирми със средно списъчен брой 50 -250, в който има ... брой лица заети с НИРД или % от оборота НИРД:*

Иновационният клъстер включва 4 фирми със средно списъчен брой на персонала < 10 човека, в които:

- *Има поне 1 (≥ 1.00) наето лице Еквивалент на пълно работно време (ЕПРВ), което се занимава с НИРД или*
- *Пон 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в*

				НИРД.		
				<p>Иновационният клъстер включва 3 фирми със средно списъчен брой на персонала $\geq 10 < 50$ човека, в които:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Има поне 3 (≥ 3.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД, или • Поне 10% ($\geq 10.00\%$) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или • Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в НИРД. 		6
				<p>Иновационният клъстер включва 2 фирми със средно списъчен брой на персонала $\geq 50 < 250$ човека, в които:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Има поне 10 (≥ 10.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД, или • Поне 7% ($\geq 7.00\%$) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или • Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в НИРД. 		6
				<p>Иновационният клъстер включва 1 фирма със средно списъчен брой на персонала ≥ 250 човека, в която:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Има поне 15 (≥ 15.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД или • Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или • П н 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в НИРД. 		6
			<p><u>Коментар:</u> този начин на разделение е дискриминационен – без</p>			

			<p>да е упоменато в изискванията за допустимост се насърчават клъстери, в които има фирми от всички категории – микро, малко, средно и голямо предприятие. Може всички фирми членове на клъстера да са от фирми в порядъка от 1-10 души и дори и във всяка една фирма да има НИРД, то този клъстер ще получи само 6 точки, което не е съвсем справедливо.</p> <p>✓ <i>Регионална приоритетизация</i></p> <p><u>Коментар:</u> за добро или лошо голямата част от бизнеса в страната е централизиран в Столицата, така е и с клъстерите. Работещите клъстери, ситуирани в София, няма да получат точки само защото са в София.</p>	
4.	Проф. Владимир Пулков Председател на УС Български клъстер телекомуникации	12.03.2019	<p>Във връзка с обявата на УО на ОПИК за обществено обсъждане на процедурата за подбор на проекти „Развитие на иновационни клъстери“, Сдружение „Български клъстер телекомуникации“ предоставя на Вашето внимание следните препоръки и коментари:</p> <p>I. Общи коментари по процедурата:</p> <p>1. Същност и цел на процедурата: Настоящата процедура за подкрепа на иновационни клъстери представлява точно копие на предходната процедура за подкрепа на развитие на клъстери в България. Единствената разлика между двете процедури са добавените думи като иновационен, научен и изследователски. Разработването на иновативни продукти и услуги не е предмет на насърчаване на настоящата процедурата – има възможност за закупуване на дълготрайни материални и нематериални активи, но цената на труда на научно – изследователския и научен персонал, както и разходите и материалите за прототипиране са силно ограничени, посочените индикатори не измерват резултат като създаването на иновативен продукт.</p> <p>2. Индикатори за резултат. Съгласно т. 7 от насоките за кандидатстване проектните предложения по настоящата процедура</p>	Моля запознайте се с позицията на УО на ОПИК по предходните предложения.

следва задължително да имат принос към постигането на поне един от следните индикатори за резултат:

- Дял на иновативните предприятия;

- Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД;

Също така УО на ОПИК ще следи за изпълнението и отчитането на следните индикатори за изпълнение: брой на предприятията получаващи подкрепа, брой научни публикации, частни инвестиции допълващи публичната подкрепа, сътрудничество с научни организации, но никъде не се измерва създаването на иновативен продукт.

Само е споменато, че кандидатите **могат да представят** информация за показатели като брой подадени заявления за търговски марки, брой издадени свидетелства за регистрация на търговски марки, но не е ясно как се измерват

След като основната цел на процедурата е да се насърчи иновационната дейност на клъстера то разработването на иновативен продукт би следвало да бъде основният индикатор за резултат в процедурата

3. Приоритетни оси (стр.22): „имбедид” софтуер – такава дума не съществува, да се замени с „вграден“ или да се изписва на английски език – „embedded“

II. Относно критериите за допустимост на кандидатите, разходите, дейностите и проектите в „Насоките за кандидатстване“.

1. Критерии за допустимост на разходите:

- ✓ Искането за всяка една отделна инвестиция в ДМА и ДНА да е предоставена от производител или първи доставчик (т. 14.1. Допустимост на разходите и т. 24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване)“ :

❖ „С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на дълготрайни активи, кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване оферта от производител или първи доставчик[1] за всяка отделна инвестиция в ДМА и/или ДНА с предложена цена от производителя/първия доставчик. Не следва да бъдат представяни оферти от лица и/или предприятия, които са пряко или косвено свързани с кандидата по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон и/или които са в конфликт на интереси с него по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046. В случаите, когато кандидатът (и след допълнително изискване) не е представил/не е представил в изискуемата форма посочените документи, съответният разход ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от Оценителната комисия.“

❖ „За да удостоверят, че представените от тях оферти за дълготрайни активи отговарят на изискването да са от производител или първи доставчик, кандидатите по процедурата следва да декларират обстоятелствата в Декларацията, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение (Приложение Б). В допълнение към декларирането на обстоятелствата при подаване на проектното предложение, кандидатите следва да представят и Декларация от производител/оторизиращ документ, издаден от производителя на първия доставчик /договор за търговско представителство между производител и първи доставчик, от които да е видно, че е спазено изискването за предоставяне на оферта от производител или първи доставчик.“

- ❖ *„ВАЖНО: В случаите на по-специфична организация на търговска/дистрибуторска дейност, в резултат на която продуктите на даден производител се предлагат на територията на България чрез официални представители/оторизирани дистрибутори/оторизирани партньори, които нямат право на продажба на краен клиент, е допустимо оторизирацията документ или договора за търговско представителство да е издаден от тези официални представители/оторизирани дистрибутори/оторизирани партньори.,*
- ❖ *„Документи за представяне: з/ Оферта от производител или първи доставчик[1] за всяка отделна инвестиция на кандидата в активи (ДМА и ДНА), с предложена цена от производителя/първия доставчик – прикачена в ИСУН 2020.*
- ❖ *з-1/ Декларация от производител/оторизирац документ, издаден от производителя на първия доставчик/договор за търговско представителство между производител и първи доставчик от които да е видно, че е спазено изискването за предоставяне на оферта от производител или първи доставчик – прикачени в ИСУН 2020.*
- ❖ *ВАЖНО: Документите по буква з-1/ трябва да бъдат подписани от лице с представителна власт по отношение на производителя и/или първия доставчик в зависимост от спецификата на документа като осигуряването на съответствие с това изискване е отговорност на кандидата.“*

Коментар: Изискването за закупуване на ДМА и ДНА от

производител/ първи доставчик е дискриминационно на основание чл.2 и чл.10 от ЗОП:

Чл. 2. (1) Обществените поръчки се възлагат в съответствие с принципите на [Договора за функционирането на Европейския съюз](#) (ДФЕС) и по-специално тези за свободно движение на стоки, свобода на установяване и свобода на предоставяне на услуги и взаимно признаване, както и с произтичащите от тях принципи на:

1. равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
2. свободна конкуренция;
3. пропорционалност;
4. публичност и прозрачност.

(2) При възлагането на обществени поръчки възложителите нямат право да ограничават конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки и които не са съобразени с предмета, стойността, сложността, количеството или обема на обществената поръчка.

Чл. 10. (1) Кандидат или участник в процедура за възлагане на обществена поръчка може да бъде всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице или техни обединения, както и всяко друго образувание, което има право да изпълнява строителство, доставки или услуги съгласно законодателството на държавата, в която то е установено.

(3) Кандидат или участник не може да бъде отстранен от процедура за възлагане на обществена поръчка на основание на неговия статут или на правната му форма, когато той или участниците в обединението имат право да предоставят съответната услуга, доставка или строителство в държавата членка, в която са установени.

Т.е. всеки търговец, който е регистриран по Търговския закон, може да е кандидат. С това изискване, се поставя критерий за допустимост, който го няма в закона.

Ако за доставката на ДМА се изисква специален лиценз или разрешение за търговия по национаното ни законодателство, това е друго. Тогава е допустимо да се иска оторизационно писмо от производителя - това е за специална техника, която на територията на България може да се доставя само от определен дистрибутор. Предлагаме да отпадне това изискване и прилежащата му документация.

- ✓ *Разходи за персонал – праг на brutната заплата на иновационния и научен персонал – brutна 2433 лв. за 8 ч. работен ден.*

Коментар: Това е нереалистично заплащане за високо квалифицирани експерти, ангажирани в научно изследователска и развойна дейност. С този праг и максимална обща стойност 150 000 лв. за заплащане на труд, реално не се насърчава научно - изследователската и развойна дейност.

- ✓ *Разходи за материали и окомплектовка за извършване на иновационната и научно-изследователската дейност, представляващи стоково-материални запаси (напр. материали необходими извършване на измерване и изпитване, окомплектовка за изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове и др) – до 25 000 лв.*

Коментар: С този праг реално не се насърчава научно - изследователската и развойна дейност

- ✓ *Придобиване на европейски клъстерен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis) – 3000 лв.*

Коментар: Придобиването на Европейски клъстерен лейбъл не е предмет на процедурата за иновационни клъстери, а и предвид че Европейската Комисия обяви, че ще има промяна в начина на акредитиране предлагаме тази дейност и разход да отпаднат. Допустимите разходи за лейбъл са едва 3000 лв, което значи, че ще се финансира само придобиването на т.нар „бронзов лейбъл“, като дори няма да са достатъчни за него. Съгласно обявените цени от European Secretariat for Cluster Analysis- Сребърен лейбъл струва между 1700 и 3 290 евро в зависимост от това дали лейбълизацията ще я правят експерти от ЕСКА или обучени експерти в България. Към момента няма активен в България обучен експерт – т.е цената ще бъде 3290 евро, ако не се обучи експерт скоро, и не се вмести в 3000 лева.

- ✓ *Допустима стойност на иновационна стратегия – 10 000 лв.*

Коментар: Добре написана стратегия не струва толкова.

- ✓ *Консултантски услуги за стъпване на нов пазар, патентни проучвания – 5000 лв. – Коментар: такъв тип консултантски услуги са доста скъпи и цена от 5 000 е нереалистична, а и тази дейност не е предмет на процедурата. Предлагаме да отпадне.*

- ✓ *Текст „Оценката на допустимостта на разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, посочени в бюджета на проектите предложения (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) ще бъде извършвана съгласно стойностния праг на същественост за дълготрайните материални и нематериални активи, определен в счетоводна политика на кандидата, в случай, че същата е представена. Ако кандидатът не е представил счетоводна политика, стойностният праг на същественост се определя съгласно чл. 50 и чл. 51 от ЗКПО (700 лева).“*

Коментар: При положение, че на етап кандидатстване,

кандидатът предоставя оферти, искането за наличие на стойностни прагове в счетоводните политики е излишно, още повече, че проектът насърчава закупуване на оборудване, което до сега не е съществувало като собственост на съответния кандидат. При проект за 1.5 млн. лв. праг на ДМА – 700 лв. е неприемлив. Това изискване е излишна административна тежест и би предизвикало единствено изкуствено преправяне на счетоводните политики на кандидатите, за да удовлетворят административните изисквания по процедурата.

3. Недопустими дейности:

- ✓ Съгласно т. 13.2. недопустими дейности са: дейности, свързани с разработване и въвеждане на базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнеса като ERP системи, CRM системи, (MOM/MES системи), Business Intelligence или друг вид базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията.

Коментар: Разбираемо е, че в процедурата не цели финансирането на поредните ERP системи. Но премахването на разработване и въвеждане на всякакви базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията е ограничаващо цифровата трансформация в индустрията, а тя е цел на стратегията за интелигентна специализация.

4. Документи, които се подават към момента на кандидатстване

- ✓ *в/ Декларация по чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 7 от ПМС 162/2016 г. – попълнена на хартиен носител по образец (Приложение В), подписана, сканирана и прикачена в ИСУН 2020;*

Коментар – излишна административна тежест. Защо е необходимо целият УС да подписва декларации, при положение, че клъстерът има представляващ, който носи отговорност и подписва съответните документи за това?

- ✓ *З/ оферта от производител или първи доставчик + декларация от производител / първи доставчик /договор между производител и първи доставчик*

Коментар: освен, както сме посочили в т.1 искането за първи доставчик/ производител е дискриминиращо, то и тази декларация е излишна. Не би следвало да имаме достъп до договор за представителство, само защото искаме оферта за бъдещ проект. Освен всичко документите трябва да са подписани от лице с право на представителна власт по отношение на производителя или първия доставчик – това също е недопустимо изискване. Оферта можем да получим от който и да е търговски представител в дадена компания.

В допълнение към гореописаното, понякога е по-икономически изгодно да се закупи актив от доставчик, който е териториално по-близо, отколкото от производителя, който може да е на хиляди километри.

- ✓ *и) (Счетоводен баланс на клъстера и фирмите ОПР и справка за ОПР по икономически дейности 2016, 2017 и 2018 – заверени от НСИ, ѝ) отчет за заетите лица – заверен от нси за 2018*

й/ Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2018 г. на фирми , членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверен от НСИ, прикачен в ИСУН 2020.

к/ Справка за иновационната дейност на предприятието през периода 2016-2018 година на фирми, членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) – заверена от НСИ, прикачена в ИСУН 2020.

л/ *Справка за научноизследователска и развойна дейност за 2016, 2017 и 2018 г. на фирми, членове на иновационния клъстер – (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверени от НСИ, прикачена в ИСУН 2020.*

Коментар: Утежняващо обстоятелство е заверяването на отчетите на всички фирми – членове на клъстера в НСИ. Някои от документите, като ГФО, се публикуват в търговския регистър – те са публично достъпни и съгласно Закона за електронно управление не следва да се изискват от кандидата. УО може по служебен път да изиска необходимата информация и справки от НСИ.

✓ *М) счетоводна политика ,със стойностен праг на активите.*

Коментар: такива активи до сега не са били собственост на кандидатите. Това изискване ще доведе до преправяне на счетоводните политики, за да отговарят на изискванията за прагове

✓ *О) Договор (вкл. документ за финално плащане), удостоверяващ съвместно участие на съответните фирми членове на иновационния клъстер в НИРД проекти.*

Коментар: Такъв документ би могъл да е предмет на конфиденциалност и не би следвало да се изисква. А и НИРД може да е самофинансирано от фирмите, а не с външно финансиране, в този случай няма да могат да предоставят документ за финално плащане.

✓ *Т) Документи, доказващи наличието на професионален опит на ръководителя на клъстера – прикачени в ИСУН 2020. Професионалният опит се доказва с: трудова, осигурителна книжка, официален документ за извършвана дейност в чужбина или друг документ, удостоверяващ трудов, служебен или осигурителен стаж, трудов договор, договор за управление,*

както и с граждански договори.

Коментар: По всички проекти, финансирани от Европейската Комисия опитът се доказва с автобиография. Още повече, че става въпрос за управленски опит, за който трудова книжка не би била най – удачния документ за доказателство, управляващите не винаги подписват договори за управление с фирмите си. По-удачно е управленският опит да може да се доказва и с други документи, които показват че дадено лице е управлявало компания/организация – решения, удостоверения, справки и т.н, а не трудова и осигурителна книжка.

5. Документи, които се предоставят на етап подписване на договор за БФП:

- ✓ *ОПР и Счетоводен баланс за последните две години, както и отчет за заетите лица - заверен от кандидата.*

Коментар: Тези документи вече са предоставяни на етап кандидатстване и не би следвало отново да се предоставят.

- ✓ *Свидетелство за съдимост на всички лица представляващи кандидата –*

Коментар: Кандидатът има представляващо лице, което подписва договора, множество декларации и съответно носи отговорност. Защо е необходимо от всички да се изисква свидетелство за съдимост и това не може ли да се проверява по служебен път?

III. Относно методологията и критериите за оценка:

- ✓ *Иновационния клъстер включва над 27 членове – 5 точки, над 22 – 4 точки и т.н – Коментар: Колко клъстери в България имат над 27 членове?*

✓ *Точки за членство на чуждестранно лице / организация член*

Коментар: До колкото процедурата е за насърчаване на българските МСП, не би следвало наличието на член – чуждестранно лице/ организация да дава предимство/ допълнителни точки.

✓ *Управленски опит на ръководителя – Доказателство – трудова книжка/ договор за управление.*

Коментар: Професионален опит може и да е удачно да се доказва с трудова книжка, но управленски не. Управляващите фирми/организации не биват назначени на трудов договор към тях и не винаги подписват договори за управление. По-удачно е управленският опит да може да се доказва и с други документи, които показват че дадено лице е управлявало компания – автобиография, решения, удостоверения, справки и т.н, а не трудова и осигурителна книжка.

✓ *Сътрудничество на иновационния клъстер – участие в мрежи – място за проверка Cluster Collaboration platform*

Коментар: всъщност това е добро място за проверка, но не е единственото. Например, може да бъде проверено и на сайтове на мрежите, в които клъстера членува.

✓ *НИРД – Според критериите на стр. 29 точки се дават, ако иновационния клъстер включва 1 фирма с персонал над 250 човека/ 2 фирми със средно списъчен брой 50 -250, в който има ... брой лица заети с НИРД или % от оборота НИРД:*

Иновационният клъстер включва 4 фирми със средно списъчен брой на персонала < 10 човека, в които:

- *Има поне 1 (≥ 1.00) наето лице Еквивалент на пълно*

				<p><i>работно време (ЕПРВ), което се занимава с НИРД или</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в НИРД.</i> 			
				<p><i>Иновационният клъстер включва 3 фирми със средно списъчен брой на персонала $\geq 10 < 50$ човека, в които:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Има поне 3 (≥ 3.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД, или</i> <i>Поне 10% ($\geq 10.00\%$) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или</i> <i>Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в НИРД.</i> 		6	
				<p><i>Иновационният клъстер включва 2 фирми със средно списъчен брой на персонала $\geq 50 < 250$ човека, в които:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Има поне 10 (≥ 10.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД, или</i> <i>Поне 7% ($\geq 7.00\%$) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или</i> <i>Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота се инвестира в НИРД.</i> 		6	

			<p><i>Иновационният клъстер включва 1 фирма със средно списъчен брой на персонала ≥ 250 човека, в която:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Има поне 15 (≥ 15.00) наети лица ЕПРВ, които се занимават с НИРД или</i> • <i>Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от наетите лица на ЕПРВ се занимават с НИРД, или</i> • <i>Поне 5% ($\geq 5.00\%$) от оборота е инвестира в НИРД.</i> <p><u>Коментар:</u> този начин на разделение е дискриминационен – без да е упоменато в изискванията за допустимост се насърчават клъстери, в които има фирми от всички категории – микро, малко, средно и голямо предприятие. Може всички фирми членове на клъстера да са от фирми в порядъка от 1-10 души и дори и във всяка една фирма да има НИРД, то този клъстер ще получи само 6 точки, което не е съвсем справедливо.</p> <p>✓ <i>Регионална приоритетизация</i></p> <p><u>Коментар:</u> за добро или лошо голямата част от бизнеса в страната е централизиран в Столицата, така е и с клъстерите. Работещите клъстери, ситуирани в София, няма да получат точки само защото са в София.</p>	6	
5.	Клъстер Новости в Бизнеса	13.03.2019	<p>Във връзка с посочените критерии за допустимост , отправяме искане за разширяването им в частта кои обединения регистрирани преди 31.12.2017 г. са допустими , като се даде възможността и на учредени под формата на ДЗЗД клъстерни обединения да бъде възможно да кандидатстват по процедурата за подбор , предвид немалкия брой на такива съществуващи и развиващи професионално и с дългосрочна цел дейността си , на които представител сме и самите ние .</p> <p>Надяваме се предложението ни да бъде взето предвид от УО на ОПИК 2014 - 2020 , тъй като то ще придаде още повече прозрачност и</p>		<p>Предложението не се приема</p> <p>В процеса на подготовка на процедурата УО възприе подхода да отпадне възможността за кандидатстване, съответно сключване на административни договори, с клъстери, правноорганизиран като ДЗЗД поради следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дружество по закона за задълженията и договорите (ДЗЗД) е неперсонифицирано (т.е. непризнато за правен субект)

приемственост на процедурата и допусне клъстерни обединения с идеи за бъдещето на икономиката на Република България да повишат още повече своята и на членовете си професионална квалификация в съответното направление .

гражданско дружество, създадено с договор между две или повече лица. Тъй като не е юридическо лице, това дружество не може самостоятелно да придобива права и да поема задължения (респ. да отговаря за тях).

- Дружеството по Закона за задълженията и договорите като правна конструкция е облигационно правоотношение – договор за дружество между отделни субекти, съгл. чл. 357 и сл. от ЗЗД.

Регулацията на отношенията между членовете в дружеството е диспозитивна, което предполага множество вариации във възникващите правоотношения, които трудно биха могли да се обхванат в рамките на предвидените хипотези в условията за кандидатстване и за изпълнение.

- Обстоятелството че ДЗЗД не е правен субект предполага, че е необходимо да се изследва допустимостта на всяко едно от лицата, имащи членствени правоотношения с кандидатите, което ще създаде излишна административна тежест. Съгласно правната регламентация на чл. 359, ал.1 от ЗЗД „Всичко, което е придобито за дружеството, е обща собственост на съдружниците“, т.е. налице е правен режим на съсобственост и в тази хипотеза, считаме че евентуално предоставената помощ на ДЗЗД следва да се третира като предоставена помощ на всеки един от съдружниците съобразно неговите квоти в съсобствеността и следва за всеки един от членовете на дружество да се изследва допустимостта на предоставяне на държавна помощ в качеството му на краен получател на помощта.

6.	Цецка Вълкова, Управител на ФЮЧЪР НЕЙЧЪР ЕООД	13.03.2019	<p>Във връзка с предоставената възможност от Управляващият орган на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 за даване на предложения и коментари на документите по Процедура на подбор на проекти BG16RFOP002-1.0.. „Развитие на иновационни клъстери“, бих искала да представя на Вашето внимание коментари и предложения, свързани с публикувания за обществено обсъждане проект за документи за кандидатстване. Във връзка с факта, че процедурата е насочена към подпомагане на иновативни клъстери, предлагаме да отпадне предвидения в Условия за кандидатстване, Приложение И „Критерии и методология за оценка на проектни предложения“, т.2 Критерий за допустимостта на кандидата, критерий No 3 “Кандидатът е създаден, регистриран (вписан/оповестен в съответния регистър) като обединение под една от правните форми по т. 2 преди 31.12.2017 г.“, тъй като това изискване ограничава възможността новосформирани клъстери, покриващи изискванията за капацитет на участниците в обединението да имат достъп до финансиране за своето развитие. Убедени сме, че новосформирани клъстери могат да постигнат заложените цели по процедурата и в духа на процедурата доброволното сдружаване на предприятия в новосформирани иновативни клъстери да даде възможност за прилагане на нови производствени решения и за развитие на потенциала им, което да доведе до увеличаване на иновационната им дейност, производителността, нарастване на произведената добавена стойност, достъпа до пазари, а оттам и до повишаване конкурентоспособността на фирмите участници и разширяване на експортния им капацитет.</p> <p>В качеството ни на стартиращо предприятие, което се включи в новосформиран клъстер, бих искала да отбележа, че този критерий несправедливо стеснява кръга потенциални участници в процедурата за подбор на проекти и ограничава конкуренцията. В тази връзка настояваме да отпадне споменатия критерий за допустимост (No3) и останалите критерии за допустимост и техническа и финансова оценка да бъдат адаптирани, по начин по който да насърчат участието и на новосформирани клъстери, които докажат капацитет на своите членове.</p>	<p>Предложението не се приема</p> <p>Съгласно Условията за кандидатстване клъстерните обединения е необходимо да са създадени преди 31.12.2017 г. Подобен подход от страна на УО на ОПИК е възприет като следваща стъпка от цялостната стратегия за подкрепа на развитието на клъстери чрез оперативната програма. Разглеждайки този инструмент за подпомагане развитието на клъстерите следва да отбележим неговото развитие в средносрочен и дългосрочен времеви период.</p> <p>Още през 2003 г. стартира програма PHARE, с която се финансира въвеждането на клъстерния подход за установяване на пилотен клъстерен модел. С този проект се стартира процесът на създаване и подпомагане на клъстери с публични средства. През 2005 г. – 2008 г. стартира и втора фаза на този проект, като проектите по него са изпълнени в рамките на 1 година.</p> <p>При предишната Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 бяха обявени в рамките на няколко години две процедури, по които бяха подкрепяни основно стартиращи и новосъздадени клъстери с оглед тяхното структурно и организационно укрепване, развитие на капацитета им, увеличаване на членската им маса, създаване на общ продукт и др.</p> <p>По първата процедура BG16IPO003-2.4.01 "Подкрепа за развитието на клъстерите в България", обявена през 2010 г., която се изпълнява до 2016 г., са подкрепени над 30 клъстери, предимно</p>
----	--	------------	--	---

				<p>новосъздадени или в начален етап на развитие.</p> <p>По следващата процедура BG161PO003-2.4.02 „Подкрепа за развитието на клъстерите в България“, обявена 2013 г. и изпълнявана до 2017. са подкрепени повече от 60 клъстери отново предимно новосъздадени клъстерни обединения.</p> <p>По тези две процедури се целеше подкрепа за подобряване отношенията между членовете и съществуващите връзки между тях с идея за осигуряване на улеснен достъп до основни суровини, необходимо оборудване, нови технологии, човешки ресурси, финансови ресурси и други, необходими за дейността на клъстера. Подкрепата бе насочена и към подобряване на структурата на клъстера от гледна точка на специализация и ниво на участие на индивидуалните клъстерни членове, което участие да обезпечава изпълнението на общите клъстерни дейности.</p> <p>Подкрепата по тези две процедури бе насочена и към подобряване на изградените канали за обмен на информация и комуникация, както и спомагане процеса на вземане на решенията, което допринася за повишаване взаимодействието между членовете при изпълнение на общите клъстерни дейности.</p> <p>В рамките на настоящата оперативна програма бе обявена процедура BG16RFOP002-2.009 „Развитие на клъстери в България“, в която като следваща стъпка бяха диференцирано адресирани потребностите на</p>
--	--	--	--	---

				<p>кълстерните обединения съобразно етапа на развитие, в който се намират.</p> <p>Именно с цел правилно адресиране на потребностите на кълстерите в различните фази на развитие проекти на кълстери в начален етап на развитие включваха дейности САМО по Компонент 1 и/или Компонент 2, които бяха насочени към създаване и укрепване капацитета на административното тяло, връзки в кълстера, привличането на нови членове и др. меки мерки. От друга страна, проекти на развиващи се и развити кълстери следваше да включват дейности САМО по Компонент 2 и/или Компонент 3 „Инвестиционен компонент“. В резултат на подкрепата по тази процедура са подкрепени почти 30 кълстерни обединения.</p> <p>В рамките на посочените по-горе три процедури за подкрепа на кълстери (обявени през настоящия и отминалия програмен период), за период от 8 години бяха подкрепени стартиращи и в начална фаза на развитие кълстери основно по отношение на тяхното създаване, организационно укрепване и развитие на капацитета им. Общият брой на подкрепените проекти за развитие на такива кълстери надхвърля 100.</p> <p>С оглед изложеното и на основание обстоятелството, че създаването и укрепването на кълстери бе силно както в изминалия, така и в настоящия програмен период, УО на ОПИК взе решение да фокусира подкрепа по настоящата процедура единствено в посока съществуващи кълстери с изградена структура и връзки между отделните членове. Спецификата,</p>
--	--	--	--	--

				<p>насочеността и целта на процедурата, адресирана към иновационни кълстери, предполага подобно решение. Подкрепата е удачно да бъде насочена именно към кълстери с изградена и работеща структура с цел стимулиране на иновационната дейност чрез съвместно използване на съоръжения, обмен на познания и опит, ефективен принос за трансфера на знания и др. За изпълнението на тази цел е необходимо иновационните кълстери да представляват съвкупност от взаимодействащи организации, които допринасят за реализацията на иновации и да включват значителен брой взаимосвързани индустриални и/или обслужващи предприятия, които следва да имат вече изградена висока степен на сътрудничество. В този смисъл изградено вече при съществуващи кълстери взаимодействие по отношение на иновации, дизайн, качество, продуктово развитие, маркетинг е изключително важно.</p> <p>Именно чрез подкрепата за съществуващи кълстери ще са възможни съвместни дейности с изследователски центрове и евентуално обединяване на ресурсите с оглед достигането на необходимия експертен и институционален потенциал за управление на големи иновационни проекти. Комбинацията от иновации и умелото използване на различни ресурси създават възможности за намаляване на производствените разходи и относително бърза възвръщаемост на направените инвестиции от страна на съществуващи развити кълстери.</p>
7.	С уважение: Силвия Щумпф,	13.03.2019	Идеи и възможности за включване на критерии за оценка по	Основната част от предложенията са изпълнени

Председател на УС Сдружение Бизнес агенция

процедури, ориентирани към кълстери, по опита на Унгария (процедура за акредитиране на кълстери) – предложение в резултат на реализиране на дейности по изпълнение на План за действие (28.03.2018 г.) по проект “HoCare - Delivery of Innovative solutions for Home Care by strengthening quadruple-helix cooperation in regional innovation chains” PGI01388, (HoCare, “Иновативни решения за домашни грижи чрез укрепване на сътрудничеството в регионалните иновационни вериги”), по Програма за междурегионално сътрудничество ИНТЕРРЕГ-ЕВРОПА 2014-2020г.

	Актуални процедури	Предидшни процедури
Критерии за вписване	По-строги критерии за вписване	Сравнително ниски критерии за вписване
Брой критерии за оценка	16	14
Фокус на оценката	<ul style="list-style-type: none"> Измерване на интензивността на сътрудничеството вътре в групата По-голям акцент върху управлението на кълстерите Интернационализация на кълстерите 	<ul style="list-style-type: none"> Измерване на икономическото въздействие на кълстерите

Отправените предложенията, базирани на добри практики са свързани по-скоро със системата за акредитация на кълстери и в основната си част са залегнали в настоящата процедура.

С оглед конкретния анализ следва да се отбележи, че по отношение опита на кълстерите и периода на тяхното съществуване по процедурата се изисква такъв в рамките на приблизително 2 и половина години.

Наличието на иновационна стратегия на кълстера е от значение при неговата оценка.

Изискване за наличие на определен дял на членовете - МСП не е залаган предвид насочеността на процедурата за подкрепа на иновационни кълстери и фокуса по процедурата, който е по различен в сравнение с предишната процедура за подкрепа на кълстери BG16RFOP002-2.009 „Развитие на кълстери в България“, където подобно изискване бе налично като 50% от членовете на кълстерното обединение трябваше да са МСП.

Сътрудничество вътре в кълстера също бива оценявано по отношение наличие на връзки между членовете, осигуряване на улеснен достъп до основни суровини, необходимо оборудване, нови технологии, човешки ресурси, финансови ресурси и други, необходими за дейността на кълстера.

Изградената структура вътре в кълстера от гледна точка на специализация и ниво на участие на индивидуалните кълстерни

			<p>Основна група критерии за оценка</p> <p>I. Сътрудничество в рамките на кълъстера</p> <p>II. Управление на кълъстера и състав на кълъстера</p> <p>III. Международен фокус на кълъстера</p> <p>IV. Иновационен потенциал и продуктивност</p>	<p>I. Заетост</p> <p>II. Ориентация към МСП</p> <p>III. Ориентация към износ</p> <p>IV. Дейности за сътрудничество</p> <p>V. Иновационен потенциал и продуктивност</p>		<p>членове и обезпечаване на изпълнението на общите кълъстерни дейности също се изследва при оценката на кълъстерите. Кълъстерите, които са реализирали продукцията/предлагали услуги както на вътрешен пазар, така и на международен пазар, също имат предимство.</p> <p>На следващо място управлението на кълъстера и състав на кълъстера се преценяват съобразно наличието на механизми за вземане на решения, които повишават взаимодействието между членовете при изпълнение на общите кълъстерни дейности. Фокус на оценката на кандидатите е поставен и върху управленския капацитет на иновационния кълъстер.</p> <p>Основен акцент на процедурата е иновационния потенциал на кълъстера и в тази посока се оценяват „Иновационния капацитет на кълъстера и неговите членове“ и „Новост и пазарна приложимост на разработваната иновация от иновационния кълъстер“, които като тежест представляват почти половината от точките, които може да бъдат получени на етап техническата и финансова оценка.</p> <p>Изискването по отношение на броя на членовете в кълъстерното обединение е заложено на минимум 7 юридически лица и/или еднолични търговци като наличието на по-значителна членски състав се оценява приоритетно.</p> <p>Наличието на научна организация и/или предприятие с R&D дейност също са акцент на процедурата. В тази посока приоритет ще имат кандидати, в които</p>
<p>Оценка на стратегията на кълъстера</p>	<p>Да</p>	<p>Да</p>				
<p>Акредитационен комитет</p>	<p>Да</p>	<p>Да</p>				
<p>Модел за акредитация на кълъстер Процес на вземане на решения за акредитация на кълъстера</p>						
<p>Проверка за допустимост и критерии за вписване</p>	<p>на националната икономика</p> <p>Министерство</p>	<p>Акредитацията не може да бъде призната, ако:</p>				
<p>Обективно оценяване чрез Система за оценка</p>						

			<p>Качествена оценка на стратегията на кълъстера</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Стратегията на кълъстера не е в съответствие с основните цели за развитие на поканата • Минималният праг е 50 точки 	<p>членуват висши училища и/или предприятия с наети лица, които се занимава с НИРД или част от оборота им се инвестира в НИРД.</p>
			<p>Окончателно решение за признаване на акредитацията</p>	<p>Акредитационен комитет¹</p>	<ul style="list-style-type: none"> • За онези кълъстери, които кандидатстват за подновяване на акредитацията, минималният праг е 60 точки • За всяка група критерии трябва да се достигне минимум 1 точка 	<p>Предимство по процедурата се предоставя и при участие в различни донорски програми, включително по международни проекти.</p> <p>Съвместни НИРД проекти с участието на поне две предприятия от иновационния кълъстер също носят допълнителен брой точки при извършване на подбора на кандидат кълъстерите.</p>
<p>Минимални критерии за акредитация на кълъстер</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Нито един от членовете на кълъстера няма мажоритарен дял в Организацията за управление на кълъстера (ОУК) – общо събрание или управителен съвет или друга форма. 2) Кълъстерът се управлява от действащата ОУК най-малко 1 година. 3) Кълъстерът има многоезична уеб страница със съответна информация за неговата работа, услуги, членове и т.н. 4) ОУК трябва да докаже, че през последните 2 години членските такси са изплащани от поне 80% от всички членове на кълъстера. Размерът на членския внос би трябвало да достигне определен праг на месец за член на кълъстера. 5) Кълъстерите трябва да имат доказан опит от 3 години. 6) Кълъстерите трябва да имат минимум 15 члена, от които минимум 10 са членове най-малко за 2 години, от които поне една научна организация и/или голямо предприятие с R&D отдел 7) Никой от членовете на кълъстера да няма членство в повече от 2 различни акредитирани кълъстера. 8) Делът на членовете - МСП трябва да надвишава 75%. 9) Добавената стойност на единица¹ от членовете - МСП трябва да <p>Акцент по процедурата е поставен и върху IPR правата и по-конкретно върху притежаваните патенти и полезни модели. Оценка в тази посока ще се извършва не само спрямо кълъстерното обединение, но и спрямо неговите членове.</p> <p>Общи цели и визия на кълъстера, състав на кълъстера, организационна рамка, структура също са залегнали в критериите за подбор на кълъстери по процедурата.</p> <p>В заключение може да се направи извода, че голяма част от предложенията са насочени предимно към изграждане на система за акредитация на кълъстери, което е извън обхвата на настоящата процедура и следва да е по-дългосрочна цел и политика на Р. България. Като цяло предложенията ще бъдат взети предвид и при разработването на бъдещи</p>						

¹ Добавена стойност на глава = (печалба преди данъчно облагане + амортизация + разходи за персонал) / средна численост на персонала)

надвишава средно 10 000 евро.

Допълнителни изисквания за тези, които възнамеряват да подновят акредитацията си

11) Минимално едно подадено предложение за международни програми след получаване на последната акредитация.

12) Представяне на клъстера на най-малко 1 международно изложение, панаир, семинар в миналото.

13) Реализиране на поне един иновационен проект от членовете на клъстера, който е генерирал поне EUR 160000 нетни приходи от получаването на последната акредитация², включително проекти със собствено финансиране, или финансиране от възложител, реализирани съвместно от повече от 1 фирма от клъстера.

Модел за акредитация на клъстер

I.Сътрудничество вътре в клъстера	Макс: 20 точки
II. Управление на клъстера и състав на клъстера	Макс: 30 точки
III.Международен фокус на клъстера	Макс: 24 точки
IV.Иновационен потенциал и продуктивност	Макс: 26 точки
+ Стратегия на клъстера	Качествена оценка

процедури, особено, когато те включват етапа по акредитация.

² (11-13) се отнасят само за клъстери, които кандидатстват за подновяване на акредитацията си

Критерии за избор от схемата за акредитация

I. Сътрудничество вътре в кълстера • Макс: 20 точки

История на кълстера: изминали години от основаването	Макс: 7 точки
Дейност на кълстера: брой събития на кълстера и срещи през последните 2 години	Макс: 8 точки
Преса и медийни дейности: брой съобщения за пресата и медиите през последните 12 месеца	Макс: 5 точки

II. Управление на кълстера и състав на кълстера • Макс: 30 точки

Стабилност на ОУК *: изминали години, откакто сегашната ОУК е започнала да управлява кълстера	Макс: 6 точки
Платени разходи за членство: разходи, заплащани от членовете на кълстера на ОУК за функционирането на кълстера	Макс: 7 точки
Стабилност на членството: съотношение на членовете, които имат членство поне от 3 години	Макс: 7 точки
Концентрация на членовете: най-малко 50% от всички членове имат място в същата или съседна област като ОУК	Макс: 4 точки
Портфейл на услугите на ОУК: предоставя ли ОУК / желае ли да осигури поне 1 от следните услуги? Инкубация, наставничество, координация на дуално обучение, програма	Макс: 6 точки

за доставчици	
---------------	--

* ОУК - Организация за управление на клъстера

III. Международен фокус на клъстера • Макс: 24 точки

Участие в международни проекти: брой подкрепени международни проекти на ОУК и членовете на клъстера	Макс: 6 точки
--	---------------

Експортен потенциал: съотношение на експортно ориентирани МСП към всички МСП от клъстерите ИЛИ привличане на чуждестранни инвестиции на регионално ниво	Макс: 6 точки
--	---------------

Международни дейности: брой международни събития със съвместно представяне на най-малко 2 членове на клъстера	Макс: 6 точки
--	---------------

Международно признаване на качеството: разполага ли клъстерът с етикет на клъстера в ESCA ³	Макс: 6 точки
---	---------------

IV. Иновационен потенциал и продуктивност • Макс: 30 точки

Пазарно ориентирани иновации: брой клъстерни проекти, които са генерирали поне 160 000 евро през последните 5 год.	Макс: 8 точки
---	---------------

³ Или в друга организация, или друга при промяна на лейбъла на международно равнище

Научно-изследователска и развойна дейност (НИРД) на членовете: съотношение на фирмите-членове, които са реализирали поне един НИРД проект след 2007 г., към всички фирми-членове	Макс: 7 точки
Брой IPR*: брой авторски права, притежавани от МСП-членове в кълъстера ⁴	Макс: 6 точки
Сътрудничество с НЕИ** и изследователски институти: има ли кълъстера най-малко едно НЕИ или изследователски институт като член поне за една година?	Макс: 5 точки

* IPR – право на интелектуална собственост

** НЕИ – Висши учебни заведения

Модел за акредитация на кълъстер

Очаквано съдържание на съвместни кълъстерни стратегии

1. Резюме

2. Общо описание на кълъстера

2.1 Общи цели и визия на кълъстера

2.2. Сектори и индустриални области, обхванати от кълъстера и неговите членове

2.3 Членове на кълъстера, състав на кълъстера

2.4 Промени в членството в миналото

2.5 Икономически потенциал на кълъстера (най-важни икономически данни, микро- и макро-среда, икономическо въздействие на регионално и национално ниво)

2.6 Организационна рамка, структура и оперативна система на кълъстера

2.7 Най-важни партньори на кълъстера

3. Описание на Организацията за управление на кълъстера

3.1 Описание на управленския екип (структура, квалификация)

3.2 Услуги, предоставяни на членовете през последните 3 години и

⁴ Неприложимо за софтуерни фирми, когато правата са предоставят на възложителя (по договор) и патентоване на софтуер е невъзможно)

бъдещи планове

3.2.1 Описание на услугите, използвани съвместно от членове на клъстера

3.2.2 Професионални услуги, предоставяни или планирани за предоставяне от ОУК (бизнес инкубация, координация на наставничеството, дуално образование, програми за доставчици)

3.3 Мерки за функционирането, изпълнението и удовлетвореността на членовете на клъстера

3.4 Финансиране на управлението на клъстерите

3.5 Други (не свързани с клъстера) дейности на ОУК

4. История и постигнати резултати до сега

4.1 Най-важни резултати и постижения от работата на клъстера досега

4.2 Примери за успех

4.3 Други проекти

4.4 Дейности на клъстера след получаване на последната му акредитация

5. Международна дейност на клъстера

5.1 Най-важни международни пазари, описание на текущи позиции

5.2 Международни дейности досега (сътрудничество между клъстери, международни изяви)

5.3 Бъдещи планове за интернационализация (основни елементи на стратегията за интернационализация на клъстера)

5.4 Участие в международни проекти

6. Стратегии за фокусните области на клъстера

6.1 Общо описание на фокусната област

6.1.1 Синергии на фокусната област с националните стратегии за развитие

6.1.2 Текуща позиция на клъстера и бъдещи цели за следващите 3 години

6.1.3 Планирано развитие, дейности за постигане на планираните цели

			(краткосрочни проектни планове, включени членове, финансиране, времеви график и срокове)	
8.	Геновева Христова Председател на УС	13.03.2019	<p>Във връзка с обявата на УО на ОПИК за обществено обсъждане на процедурата за подбор на проекти „Развитие на иновационни клъстери“, Асоциацията на бизнес клъстерите изпраща на Вашето внимание своите предложения и коментари.</p> <p>1. В т. 6 Цел на процедурата е описано, че безвъзмездната финансова помощ се предоставя с цел подкрепа за стимулиране на иновационната дейност на клъстери чрез съвместно използване на съоръжения, обмен на познания и опит, ефективен принос за трансфера на знания, изграждане на специфични мрежи от взаимосвързани, но оставащи си конкуренти на пазара компании, разпространение на информация и сътрудничество между предприятията и други организации в клъстера.</p> <p>В т. 7 Индикатори са посочени следните индикатори за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дял на иновативните предприятия; - Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД; <p>Коментар: Основната цел на процедурата е да се насърчи иновационната дейност на клъстера, следователно разработването на иновативен продукт/услуга би следвало да бъде също сред основните индикатори за резултат в процедурата. Считаме, че Заложените индикатори за резултат трябва да включват приключване на иновационния проект с продуктова, технологична или процесна иновация, която да има потенциал да се комерсиализира.</p> <p>2. Списък на документите, които се подават на етап</p>	Становището на УО на ОПИК е изложено по предложение № 3 по-горе.

кандидатстване точки:

з/ оферта от производител или първи доставчик + декларация от производител / първи доставчик / договор между производител и първи доставчик **Коментар:** Считаме, че изискването на декларацията/договор от производител/първи доставчик/договор е недопустимо изискване.

и/ Счетоводен баланс (индивидуален) и Отчет за приходите и разходите и Справка за приходите и разходите по видове и икономически дейности за 2016, 2017 и 2018 г. на кандидата и фирми, членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверени от НСИ, прикачени в ИСУН 2020.

й/ Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за 2018 г. на фирми, членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверен от НСИ, прикачен в ИСУН 2020.

к/ Справка за иновационната дейност на предприятието през периода 2016-2018 година на фирми, членове на иновационния клъстер (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверена от НСИ, прикачена в ИСУН 2020.

л/ Справка за научноизследователска и развойна дейност за 2016, 2017 и 2018 г. на фирми, членове на иновационния клъстер - (посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - заверени от НСИ, прикачена в ИСУН 2020.

Коментар за т. и/й/к/л/ Изключително утежняващо административно обстоятелство е заверката на тези документи от НСИ, както и самото им събиране от всички фирми - членове на клъстера. Някои от документите, като ГФО, се публикуват в търговския регистър - те са публично достъпни и съгласно Закона за електронно управление не следва да се изискват от всички членове. УО може по служебен път да изиска необходимата информация и справки от НСИ, ако такава е нужна. АБК предлага да се изискват административни документи само за бенефициентите по проекта (не за всички членове на кандидатстващата организация), а членовете на клъстера да попълват декларация-съгласие, с което те да се съгласяват данните им да бъдат предоставени от НСИ на УО, подобно на декларация (приложение 3) по настоящата Процедура, която сега засяга единствено основния бенефициент по проекта.

3. Документи, които се предоставят на етап подписване на договор за БФП:

3.1. ОПР и Счетоводен баланс за последните две години, както и отчет за заетите лица - заверен от кандидата.

Коментар: Тези документи вече са предоставяни на етап кандидатстване, могат да се изискат служебно от НСИ, налични са в Търговския регистър и не би следвало отново да се предоставят.

4. Стр. 22 Приоритетни оси - „имбедид" софтуер - да се замени с „вграден”.

5. Критериите за допустимост на кандидатите, разходите,

дейностите и проектите в „Насоките за кандидатстване“:

5.1. Критерии за допустимост на разходите:

„С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на дълготрайни активи, кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване оферта от производител или първи доставчик[1] за всяка отделна инвестиция в ДМА и/или ДНА с предложена цена от производителя/първия доставчик. Не следва да бъдат представяни оферти от лица и/или предприятия, които са пряко или косвено свързани с кандидата по смисъла на § 1 от Допълнителните разпоредби на Търговския закон и/или които са в конфликт на интереси с него по смисъла на чл. 61 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046. В случаите, когато кандидатът (и след допълнително изискване) не е представил/не е представил в изискуемата форма посочените документи, съответният разход ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от Оценителната комисия.“

Коментар: Считаме, че допускатнето член на кълстера/фирма, научна организация или НПО/ да бъде и изпълнител на дейности по проекта ще засили вътрешно-кълстерното взаимодействие за сметка на изнасянето на дейности, за които кълстера има капацитет. Разбира се това да се осъществява при прилагане на съответните разпоредби на ЗОП:

Чл. 2. (1) Обществените поръчки се възлагат в съответствие с

принципите на Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и по-специално тези за свободно движение на стоки, свобода на установяване и свобода на предоставяне на услуги и взаимно признаване, както и с произтичащите от тях принципи на:

- 1. равнопоставеност и недопускане на дискриминация;*
- 2. свободна конкуренция;*
- 3. пропорционалност;*
- 4. публичност и прозрачност.*

(2) При възлагането на обществени поръчки възложителите нямат право да ограничават конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки и които не са съобразени с предмета, стойността, сложността, количеството или обема на обществената поръчка.

Чл. 10. (1) Кандидат или участник в процедура за възлагане на обществена поръчка може да бъде всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице или техни обединения, както и всяко друго образувание, което има право да изпълнява строителство, доставки или услуги съгласно законодателството на държавата, в която то е установено.

(3) Кандидат или участник не може да бъде отстранен от процедура за възлагане на обществена поръчка на основание на неговия статут или на правната му форма, когато той или

участниците в обединението имат право да предоставят съответната услуга, доставка или строителство в държавата членка, в която са установени.

5.2. Разходи за персонал - праг на брутната заплата на иновационния и научен персонал - брутна 2433 лв. за 8 ч. работен ден.

Коментар: Това е нереалистично заплащане за високо квалифицирани експерти, ангажирани в научно изследователска и развойна дейност. С този праг и максимална

изследователската и развойна дейност. Предлагаме максимална обща стойност от 350 000 лв. за заплащане на труд, който насърчава научно - изследователската и развойна дейност.

5.2. Разходи за материали и окомплектовка за извършване на иновационната и научноизследователската дейност, представляващи стоково-материални запаси (напр. материали необходими за извършване на измерване и изпитване, окомплектовка за изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове и др) - до 25 000 лв.

Коментар: С този праг също не се насърчава научно - изследователската и развойна дейност. Предлагаме тези разходи да бъдат до 50 000 лв.

5.3. Придобиване на европейски клъстерен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis) - 3000 лв.

Коментар: Предлагаме допустимите разходи за придобиване на европейски клъстерен лейбъл (етикет), издаден от Европейския секретариат за клъстерни анализи (European Secretariat for Cluster Analysis) да са съобразени с публикуваните на сайта на ESCA цени за придобиване на клъстерен етикет (бронзов, сребърен, златен).

6. Недопустими дейности: Съгласно т. 13.2. недопустими дейности са: дейности, свързани с разработване и въвеждане на базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнеса като ERP системи, CRM системи, (MOM/MES системи), Business Intelligence или друг вид базирани на ИКТ системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията.

Коментар: Процедурата не цели финансирането на ERP системи, но от друга страна премахването на разработване и въвеждане на всякакви иновативни системи и приложения за управление на бизнес процесите в предприятията, базирани на ИКТ, ограничава цифровата трансформация в индустрията, която е цел на стратегията за интелигентна специализация.

6. Методологията и критериите за оценка:

6.1. Управленски опит на ръководителя - Доказателство - трудова книжка/ договор за управление.

Коментар: Не е задължително Ръководителят на клъстера да е бил назначен на трудов договор или да има подписан договор за управление. Управленският опит може да се доказва и с други

			документи, които показват че дадено лице е управлявало компания - биография, решения, удостоверения, справки.	
9.	Симеон Николов Борисов, Председател на УС на сдружение „КЛЪСТЕР ЗА ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЯ И ИНОВАТИВНО ДЪРВООБРАБОТВАНЕ“	13.03.2019	<p>На вниманието на Министерство на Икономиката, Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност",</p> <p>Уважаеми колеги, във връзка с обявната от „ Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020“ за обществено обсъждане на процедура за подбор на проекти „Развитие на иновационни клъстери“ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“ на оперативната програма и Проектът на Условия за кандидатстване, Условия за изпълнение и приложения към тях по процедура „Развитие на иновационни клъстери“, която се публикува на основание чл. 26, ал. 4 от ЗУСЕСИФ , съгласно изискванията: „Предложения и коментари по горепосочените документи да се изпращат в срок до 17:30 ч. на 13.03.2019 г. (включително) на електронна поща: public.consultation@mi.government.bg</p> <p>Ние от управителния съвет на сдружение с нестопанска цел „КЛЪСТЕР ЗА ЗЕЛЕНА ЕНЕРГИЯ И ИНОВАТИВНО ДЪРВООБРАБОТВАНЕ“, с ЕИК 177116196 и адрес Смолянска област, село Давидково, община Баните , ул. Момчил Юнак 1 бихме желали да поставим следните въпроси за обсъждане и разяснение относно предоставените документи за кандидатстване,</p> <p>а именно:</p> <p>По „критерии за методология за оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения за кандидастеване за финансиране от страна на Оперативна програма</p>	<p>Бихме искали да обърнем внимание, че целта на общественото обсъждане по проектите на документация на планираните за обявяване процедури е заинтересованите страни да могат да предоставят своите аргументирани предложения и коментари. Независимо от това по-долу може да намерите становището на УО по поставените въпроси, както следва:</p> <ol style="list-style-type: none"> Съгласно Условията за кандидатстване кандидатите следва задължително да представят Счетоводен баланс (индивидуален) за 2018г. и Отчет за приходите и разходите от стопанска дейност за 2018 г., – заверени от НСИ, когато са юридическите лица с нестопанска цел. Отчет за приходите и разходите, съдържащ и Справка за приходите и разходите по видове и икономически дейности за 2016 г., 2017 г. и 2018 г. кандидатите следва да представят по отношение на предприятията членове на иновационния клъстер, посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване. Тези документи не са задължителни и тяхното непредставяне не води до автоматично отхвърляне на проектното предложение, но няма да позволи извършването на оценка по част от критериите за техническа и финансова оценка по процедурата. Документите по т.12 от Критериите за оценка на административното съответствие на проектните предложения

		<p>„Иновации и конкурентноспособност“ 2014-2020“ - (Приложение И), както следва:</p> <p>1. По параграф I (римско) точка 10 (десет) – дали трябва да бъдат представени балансите само на Сдружението, или на всички юридически (и физически) лица, които са негови учредители и членове, или и на двете?</p> <p>2. По точка 11 (единадесет)– дали същото важи за отчета за приходите и разходите - и дали тази информация не може да бъде събрана по служебен път, тъй като регистририте на НСИ и ИСУН 2020 са публични?</p> <p>3. По точка 12 (дванадесет) въпросът ни е същият като в предходните точки. Мотивите ни са, че поради големият обем на информацията, специално за ФРЗ, други разходи за труд такъв отчет е излишен, тъй като данните се съдържат в предходните две точки, а и е практически непосилен, поради огромния обем на информацията, която се налага да бъде събрана. Освен това в редица от членовете на клъстъра, а именно други юридически или физически лица (сдружения, висши учебни заведения, индивидуални членове) такава информация представлява фирмена и/или лична тайна.</p> <p>4. По точка 15 (петнадесет) Счетоводната политика на кандидата, не би трябвало да бъде изисквана и публична, тъй като отново представлява част от фирмените политики, според която тази информация е вътрешна и конфиденциална. Предлагаме точката да бъде преформулирана в смисъл, на подаване на декларация, че счетоводната политика на кандидата не противоречи на националните и международните счетоводни стандарти - със съответната клетвена тежест.</p> <p>5. По точка 16 – тези документи за права на интелектуална собственост също не са публична информация, понеже в доста случаи</p>	<p>(Приложение И), а именно „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за съответно за 2016г., 2017г. 2018 г“ не са задължителни и се изискват единствено по отношение на предприятията, членове на иновационния клъстер, посочени в т. 11 от Формуляра за кандидатстване, отново с оглед извършване на техническа и финансова оценка.</p> <p>Информацията, която се съдържа в тези документи е необходима за оценката по критерий III.4. „Научно-изследователска и развойна дейност на предприятия, членове на иновационния клъстер“ от критериите за техническа и финансова оценка.</p> <p>4. УО на ОПИК не счита, че Счетоводната политика е документ, който съдържа конфиденциална информация предвид факта, че целта на същата е да определи стойностния праг на същественост на дълготрайните активи, които заприходява предприятието. Независимо от това бихме искали да обърнем внимание, че съгласно Условието за кандидатстване вместо Счетоводна политика кандидатите може да приложат поясненията към Годишния финансов отчет (които са публични), ако същите съдържат информация за стойностния праг на същественост. Не на последно място УО на ОПИК е пояснил, че ако кандидатът не е представил счетоводна политика, стойностният праг на същественост се определя съгласно чл. 50 и чл. 51 от ЗКПО (700 лева).</p> <p>5. Документите, доказващи наличието на права по индустриална собственост също са публични доколкото чрез патентната</p>
--	--	---	---

		<p>собствеността е съвместна с чуждестранни контрагенти, които имат също условия за конфиденциалност. Тука предлагаме отново да се премине към декларативен режим, още повече, че тази точка се припокрива с последващи изисквания от същото приложение.</p> <p>6. по точка 20 – иновационна стратегия – също има чувствителни елементи на фирмена/кльъстърна тайна, така, че не е зле или да се преосмисли и формулира по друг начин – или изобщо да отпадне, понеже най-вероятно тя присъства в учредителните документи на съответния клъстър и може да бъде събрана служебно като публична информация.</p> <p>7 Прдварителната информация по формуляр“ Ж“ може да бъде предоставена в момента на подаване на заявлението , но в случая на иновативни проекти, може да не съвпада изобщо с това, което е предвидено, тъй като ценовите конюктури, списъкът на потенциални надежни доставчици, гаранции и т.н. са много бързо променливи във времето, така, че е неуместно първоначалната информация да няма възможност да бъде коригирана априорно , а и не е логично. За пример ще дадем една от идеите за иновации, където продуктите , касаещи енергийна ефективност еволюират със седмици като цени и характеристики. Според нас този критерии е принципно неуместен и противоречи на идеята на целия проект.</p> <p>8. По параграф 3 (три) на приложение „И“ , „Критерии за оценка на допустимостта на проекта“: Точка 4 гласи: „ Проектът НЕ СЕ реализира в партньорство с други предприятия/организации“. Когато едно твърдение е в диспозитива си негативно – отговорът с „да“ или „не“ няма еднозначно тълкуване – въпрос на елементарна булева логика. Коректният въпрос би бил : „реализира ли се с помощта на други предприятия – не се реализира с помощта на други предприятия“, тогава вече може да има бинарен отговор с „да“ или „не“. Ако отговорим с „не“ кое от двете се зачита - - реализира ли се или не се реализира, същото важи и за наш отговор с „да“. Моле преформулирайте въпроса , още повече че по нататък се припокрива и</p>	<p>система съответния притежател получава правен монопол, в замяна на което предоставя неограничен публичен достъп и е длъжен напълно да разкрие своите технически достижения. Информацията от тези документи се изисква съобразно Международно признатите кодове за означаване на библиографски данни – ИНИД кодове на патенти.</p> <p>6. По отношение на изразените опасения за конфиденциалност и чувствителна фирмена тайна, която може да се съдържа в иновационната стратегия, бихме искали да обърнем внимание на следното: Представянето на този документ е по преценка на кандидата като липсата му няма да доведе до отхвърляне на проектното предложение. В тази връзка кандидатът следва да реши доколко подобен тип документ е подходящо да бъде предоставен на УО или не като в случай, че кандидатът има опасения относно наличието на чувствителна информация в стратегията, същият има правото да заличи тази част от информацията от съответния документ. Не на последно място следва да имате предвид, че всеки един член на Оценителна комисия попълва нарочна декларация за конфиденциалност относно информацията, която му е станала известна в рамките на оценителния процес.</p> <p>7. В Приложение Ж кандидатите следва да посочат минимални технически и/или функционални характеристики на предвидените за закупуване дълготрайни материални и нематериални активи, без да указват марки, модели и</p>
--	--	---	--

		<p>даже си противоречи със следващи критерии.</p> <p>9. По отношение на раздел II римско , точка 1 (едно) , а именно „Участие на иновационния клъстер в проекти, финансирани от донорски програми“ , където се дават 17 бонус точки. Това е силно дискриминационен критерий, не знаем от кого е измислен, но противоречи на цялостното законодателство на ЕС и на РБ и на основни принципи на финансиращия орган, който очевидно, съгласно регламента и целта на програмата за финансиране има функция за стимулиране на стартъп предприятия и организации или клъстери в процес на укрепване и развитие – такива клъстери, които са участвали в донорски програми в повече от 6 проекта , в България просто няма или ако има са само няколко , което е много лесно доказуемо – и съответно – лесно би било станало достояние на широката общественост – така, че предлагаме , ако не да отпадне целия критерий, то поне да бъде така модифициран, че да дава равен шанс на всички организации, които кандидатстват. На всичкото отгоре, този критерий е незаконен по редица закони – и много лесно ще бъде обжалван успешно в съда.</p> <p>10 . По точка 2, на същия параграф също биват дискриминирани априорно новосъздадени иновационни клъстери, което противоречи на духа и на буквата на регламент 651.</p> <p>11. По точка 3 (три) от същия параграф – клъстерът е сдружение с идеална цел – в съответствие с действащото законодателство понятията „търговска марка“ и „собствен бранд“ са му априорно и ноторно чужди, тъй като е създаден с нетърговска цел и поради това е сдружение, което не е регистрирано по търговския закон, където съществуват такива понятия. В случая коректното е да се каже, кои от членовете на клъстера имат такива атрибути, тъй като както се разбира, в него могат да участват научни организации, висши учебни заведения, индивидуални личности, за които е смешно да се изисква подобно точкуване.</p>	<p>други конкретни технически спецификации, които насочват към определени производители, марки и модели.</p> <p>8. УО на ОПИК счита, че критерий 3 от „Критериите за оценка на допустимостта на проекта“ е ясен и не следва да бъде променян или допълнително преформулиран.</p> <p>9. Максималният брой точки по критерий П.1. “Участие на иновационния клъстер в проекти, финансирани от донорски програми” от критериите за техническа и финансова оценка е не 16, а 6 точки. В два последователни програмни периода бяха подкрепени над 100 клъстерни обединения с цел тяхното създаване и укрепване. Доколкото целите на процедурата са насочени към подкрепа на вече изградени клъстери, които да генерират висока добавена стойност, УО на ОПИК счита премахването на този критерий за необосновано.</p> <p>10. Чрез критерий „Участие на иновационния клъстер в клъстерни мрежи и партньорства“ се цели преценка относно активността на съответния кандидат. В определението за иновационен клъстер, посочено в чл. 2, ал. 92 от Регламент 651/2014, са залегнали основните субекти, които могат да се включват в състава му, а не какви следва да са клъстерните обединения. В тази връзка Условието за кандидатстване не поставят ограничение по отношение на стартиращи фирми и те са допустими членове в клъстерните обединения.</p>
--	--	--	--

			<p>12. Точка 4 (четири) . От същия параграф „европейски клъстърен лейбъл“ е сертификат издаван от частна фирма срещу заплащане и няма никаква юридическа стойност, така че е добре да отпадне изобщо от критериите, защото намирихва на нечий лобизъм.</p> <p>13. Редно е след предварително постъпилите предложения, въпроси и възражения да се проведе нормална интеркативна обществена дискусия, с представители на заинтересованите страни и масмедиите, където да се стигне до някакви приемливи за всички решения. Редно е и потенциалните участници, каквито се явяваме ние , да бъдем запознати с предложенията и на колегите от останалите кандидатстващи организации, което може да се случи на интернет страницата на Оперативната програма.</p>	<p>Допълнително, моля вижте становището на УО на ОПИК по предложение № 6.</p> <p>11. Наличието на търговска марка/бренд на клъстера се преценява с оглед притежанието им от клъстерното обединение. За повече информация, моля, вижте становище на УО на ОПИК по предложение № 1 от настоящото публично обсъждане.</p> <p>12. Критерият, свързан с наличието на европейски клъстърен лейбъл не е част от финалната версия на критериите за техническа и финансова оценка.</p> <p>13. УО на ОПИК публикува задължително получените коментари и предложения в рамките на общественото обсъждане и информация за степента на отразяването при обявяването на всяка една процедура по ОПИК. Посочената практика ще бъде спазена и по отношение на настоящата процедура.</p>
10.	<p>Д-р Пенко Пенков Председател на ИК на Иновационен съдово кардио церебрален клъстер „Хаджи Димитър“</p>	13.03.2019	<p align="center">ИНОВАЦИОНЕН СЪДОВ КАРДИО ЦЕРЕБРАЛЕН КЛЪСТЕР "ХАДЖИ ДИМИТЪР"</p> <p align="center">СТАНОВИЩЕ ОТНОСНО ОБЩЕСТВЕННОТО ОБСЪЖДАНЕ НА ДОКУМЕНТАЦИЯТА НА ПРОЦЕДУРАТА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ „РАЗВИТИЕ НА ИНОВАЦИОННИ КЛЪСТЕРИ"</p> <p>Представявам една от реално функциониращите иновационни клъстерни организации в сферата на медицината в България, които бяха възпрепятствани да участват в предишните конкурсни сесии на програмата през 2016г.; поради ограничения на сферите на дейност, независимо от противоречието на това ограничение с националните приоритети за развитие на Иновационната стратегия за интелигентна специализация /ИСИС/, в които индустриите за здравословен начин на живот и биотехнологиите са приоритетно направление за всички планови райони на страната.</p> <p align="center">Целесъобразно е да се осигури възможност за участие в</p>	<p>Предложението е изпълнено</p> <p>Съгласно публикуваните за обществено обсъждане Условия за кандидатстване допустими по процедурата за подкрепа на иновационни клъстери са и кандидати, които са обединения под формата на клъстери, регистрирани като сдружения по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (в частна или в обществена полза).</p> <p>В определението за иновационен клъстер, посочено в чл. 2, ал. 92 от Регламент 651/2014 са залегнали основните субекти, които могат да се включват в състава му. Условията за кандидатстване не поставят ограничение по отношение на стартиращите фирми и</p>

			<p>конкурсната сесия както на съществуващи, така и на новосъздадени иновационни кълъстери, без да се ограничава времето за тяхната регистрация за предишен период на време - най-малко за да се осигури равностойност за отделните тематични направления за развитие на ИСИС, доколкото в предишните конкурси индустриите за здравословен начин на живот и биотехнологии и творческите индустрии бяха недопустими. В сферата на медицината в страната има множество активно работещи организации, вкл. по партньорски проекти с други европейски кълъстери, но е целесъобразно да се осигури практическа възможност за формалното съобразяване на функционалните структури на тези организации с конкурсните изисквания, като не се ограничава времето за регистрация на организациите. Целесъобразно е да се помисли за осигуряване на възможности за равностоен старт на кълъстерните обединения в различните тематични приоритетни области и в показателите за оценка на проектите.</p> <p>Добре би било в предстоящия конкурс да се осигури възможност за участие в кълъстерните обединения на различни по юридически статус организации: не само организации, регистрирани по Търговския закон, а и обединения по закона за юридическите лица с нестопанска цел - в обществена полза - това е от съществено значение за организациите в сферата на здравеопазването и социалните дейности и творческите индустрии, както за тяхното оптимално функциониране, така и за партньорските им взаимоотношения с местни власти, държавни структури и международни организации. Нормативно е осигурена възможност, неправителствените организации в обществена полза да развиват дейността си и в двете направления /с диференцирани финансови отчети/, но няма да имат ограничения за развитие и функциониране, вкл. за участие в конкурсни сесии за финансиране на проекти на НПО, а за сферата на здравеопазването и творческите индустрии това има съществено значение.</p> <p>И на последно място, но не по значение, би било целесъобразно да се осигури възможност в кълъстерните организации да се включват и стартирали иновативни фирми, които работят по реални проекти в значими иновативни направления, което в сферата на здравеопазването е интензивен процес през последните две години, предизвикан от неравностойното покритие на страната с университетски звена, респ. относителното ограничение на възможностите гражданите в различни региони да имат достъп до най-новите иновативни методи и оборудване за лечение.</p>	<p>те са допустими членове в кълъстерните обединения.</p> <p>По процедурата е допустимо участието на кандидати, развиващи дейността си в областта на индустриите за здравословен начин на живот, биотехнологии и творческите индустрии. Посочените направления бяха допустими и по две от процедурите за подкрепа на кълъстери в рамките на предишния програмен период. В действителност по предишната оперативна програма бяха подписани множество договори с кълъстери, извършващи дейности в областта на здравословния начин на живот.</p> <p>По отношение на предложението да се осигури възможност за участие в конкурсната сесия както на съществуващи, така и на новосъздадени иновационни кълъстер, моля, вижте становище на УО на ОПИК по предложение № 6.</p>
11.	Атанас Кирчев, Председател на	13.03.2019	СТАНОВИЩЕ	Предложенията се приемат частично

	УС на ПАЕНПР	<p style="text-align: center;">на Професионална асоциация „Европейски и национални програми за развитие“ по проекта на документи по процедура BG16RFOP002-1.0.. „Развитие на иновационни кълъстери“</p> <p>Във връзка с публикувания за обществено обсъждане пакет на документи по настоящата процедура, Професионална асоциация „Европейски и национални програми за развитие“ прави следните коментари и предложения:</p> <p style="text-align: center;">I. По Условията за кандидатстване</p> <p>1. Предвидено е помощта по Компонент 1 „Подкрепа за укрепване на иновационния и научно-изследователския потенциал на кълъстера и създаване на сътрудничества“ да се предоставя по режим „минимална помощ“.</p> <p>Следва да се отбележи, че почти всички допустими за подпомагане по този компонент дейности покриват допустимите за финансиране оперативни разходи по режим „помощи за иновационни кълъстери“ по чл. 27, т. 7- 9 от Регламент № 651/2014 (без дейностите по осигуряване на персонал за развитие на кълъстерните иновационни дейности, публичност и визуализация и одит на проекта). Същевременно сред допустимите дейности по Компонент 2 не са включени разходи за (персонал за) управление на съоръженията на кълъстера, които са допустими оперативни разходи по режим „помощи за иновационни кълъстери“ съгл. чл. 27, т. 8а) от Регламент № 651/2014; този тип разходи може да са необходими и полезни за дейността на иновационните кълъстери, предвид значителните инвестиции в общи кълъстерни съоръжения, които се финансират по Компонент 2.</p> <p>С оглед на горното предлагаме на УО да обсъди възможността за следното:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се предвидят два алтернативни режима на държавна помощ за дейностите по Компонент 2 (по избор на кандидатите) – „минимална помощ“ или помощ за оперативни разходи по режим „помощи за иновационни кълъстери“ (чл. 27, т. 7- 9 от Регламент № 651/2014). Възможността да финансират 	<p>I.1. Предложението не се приема.</p> <p>В рамките на проведените 3 процедури за подкрепа на кълъстери (в рамките на тази и на предишната оперативни програми) бяха подкрепени стартиращи кълъстери и кълъстери в начална фаза на развитие основно по отношение на тяхното създаване, организационно укрепване и развитие на капацитета им. През последните приблизително 6 години повече от 100 кълъстерни обединения бяха подкрепени приоритетно по отношение на тяхното създаване, развитие, привличане на нови членове и др. подобни дейности.</p> <p>Настоящата процедура цели фокусиране на подкрепата в посока стимулиране на иновационната дейност на кълъстери чрез съвместно използване на съоръжения, обмен на познания и опит, ефективен принос за трансфера на знания.</p> <p>С оглед изложеното, подкрепата по Компонент 1 е по-скоро спомагача по отношение на водещия и задължителен Компонент 2: „Развитие на иновационни кълъстери (вкл. споделена инфраструктура и ноу-хау)“, където фокусът е насочен към оборудване за изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове, оборудване за зали за обучения и други сходни на посочените допустими за придобиване активи.</p> <p>В тази връзка е налично и ограничение на заявени и допустими разходи по Компонент 1, които могат да бъдат до 200 000 евро за едно и също предприятие и до 50% от общо допустимите разходи.</p>
--	--------------	--	--

		<p>дейностите по Компонент 1 по режим „помощи за иновационни клъстери“ може да се окаже единствено възможна за кандидати, които вече са изконсумирани пълната си квота по режим „минимална помощ“ по предходни процедури за подкрепа на клъстери.</p> <p>Тъй като обхватът на допустимите оперативни разходи по режим „помощи за иновационни клъстери“ е по-ограничен в сравнение с допустимите по режим „минимална помощ“, ще следва изрично да се опишат включените поотделно във всеки от двата режима допустими разходи.</p> <ul style="list-style-type: none"> - В обхвата на допустимите дейности по режим „минимална помощ“ да се добавят и разходите за (персонал за) управление на съоръженията на клъстера, тъй като този персонал е различен от „иновационния и научно-изследователския персонал на клъстера“, допустим за финансиране по т.1 на Компонент 1. - Разходите за публичност и визуализация, и одит на проекта да се обособят в отделен Компонент 3 по режим „минимална помощ“, така че тяхното финансиране да не зависи от избора на приложим режим държавна помощ за същинските дейности по Компонент 1. <p>2. По отношение на изискванията за допустимост на кандидатите</p> <p>а) С оглед отстраняване на неясноти, следва изрично да се уточни как ще се установява (доказва), че кандидатът отговаря на посоченото в т. 11.1.1) определение за „иновационен клъстер“. Изискванията по отношение на членския състав на клъстери са посочени в т. 11.1.3) и 4), т.е. изискването по т. 1) не се отнася за тях, а дефинира клъстера по отношение на целта му, а именно „да стимулира иновационната дейност чрез...“. В тази връзка следва да се посочи как ще се установява (доказва) наличието на такава цел на клъстера – ще има ли изрично изискване Уставът, респ. Дружественият договор на клъстерната организация да съдържа изричен текст в този смисъл, или установяването на тази цел ще става по друг начин?</p> <p>б) Според нас самостоятелното изискване по т. 11.1.2) е безсмислено и би следвало да отпадне, тъй като то по същество се съдържа в другите изисквания за допустимост на кандидатите по т. 1), 3) и 4). Ако все пак остане, неговото систематично място според нас не</p>	<p>При преценката доколко и дали да бъде използван режим „подкрепа за иновационни клъстери“ по отношение на Компонент 1 е взет предвид и значително по-ниския интензитет на финансиране, който е допустим по него – до 50%. Допълнително, подпомагането по режим „подкрепа за иновационни клъстери“ би ограничило възможните допустимите разходи. Не на последно място следва да бъде отбелязано, че Методологията и критериите за подбор на операции по тази процедура са одобрени от страна на КН, вкл. и от гледна точка приложимия режим на държавна/минимална помощ. Съгласуване относно приложимия режим на държавна/минимална помощ се извършва и с Министерство на финансите. Включването на нов режим би изисквало повторно съгласуване първо с МФ, а след това и с членовете на КН, което допълнително би забавило официалното обявяване на процедура. Предвид посочените по-горе аргументи и етапа на изпълнение на програмата, в който се намираме, УО на ОПИК счита подобно промяна и забавяне за нецелесъобразна.</p> <p>1.2. а) Предложението се приема по принцип.</p> <p>Преценката доколко кандидатите отговарят на определението за иновационен клъстер, посочено в чл. 2, ал. 92 от Регламент 651/2014 се извършва според критерий № 1 от „Критериите за оценка на допустимостта на кандидата“, част от критериите за техническа и финансова оценка. Източниците на информация за преценка по този критерий са няколко и се вземат предвид комплексно, разглеждани в цялост:</p>
--	--	---	---

е в т. 11.1. Критерии за допустимост на кандидатите, а по-скоро в т. 13.1.1. Допустими проекти или т. 15 Допустими целеви групи, доколкото то се отнася до обстоятелството кого ползва предоставяната помощ.

3. По отношение на допустимите разходи

а) С оглед отстраняване на неясноти, считаме, че в т. 14.2. е необходимо да се прецизира какво могат да включват допустимите разходи по Компонент 2, т. 2), в частта им относно „акредитация, сертификация и др.“. Включват ли се тук например разходи за внедряване и/или сертифициране по международни стандарти за управление на качеството и пр. на клъстерната организация-кандидат; какъв тип „акредитация“ е допустима, и пр.?

б) Считаме, че е необосновано ниско ограничението на допустимите разходи по Компонент 2, т. 2) до 50 000 лв. Специализираните програмни продукти и патенти, които са допустими по тази дейност, обичайно са на значително по-висока цена. В тази връзка предлагаме ограничението да бъде не по-малко от 150 000 лв.

4. По отношение т. 15 Допустими целеви групи.

В първия пасаж на т. 15 е посочено, че ще се подкрепят само „проекти, чието изпълнение води до разработване на продукт (стока или услуга) или процес“. Това означава, че подкрепяните по процедурата проекти по същество ще са от типа проекти за разработване на иновации. Това изискване става ясно и от показателите по критерий IV „Новост и пазарна приложимост на разработваната иновация от иновационния клъстер“ от Критериите и методологията за оценка на проектите.

Тук възникват два принципни проблема:

а) Видно от обхвата на помощта по процедурата, вкл. от приложимия режим държавна помощ по Компонент 2, предназначението (целта) на помощта по процедурата е **инвестиционно и организационно укрепване** на иновационните клъстери. Чрез изискването едновременно с това по проектите да се разработват и иновации, към проектите по същество се поставят и втора цел, а именно **разработване на иновации**. Тези две цели са трудно съвместими в общ проект, тъй като са различни и дори разнопосочни. По същество два доста различни проекта (различни по

информацията във **Формуляра за кандидатстване** и документите, доказващи създаването на клъстер под формата на обединение.

I.2. б) Предложението не се приема.

Изискването, залегнало в т. 11.1.2) от Условието за кандидатстване е имплементирано и в останалите критерии за допустимост, залегнали в процедурата. Все пак изискването е систематично залегнало в тази част на Условието за кандидатстване с оглед прецизно и последователно прилагане и разписване на чл. 27, ал. 2 от Регламент 651/2014.

I.3. а) Предложението не се приема

Компонент 2 е насочен към придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) **за общи (съвместни) клъстерни иновационни дейности**.

I.3) б) Предложението се приема частично.

Размерът на разходите по Компонент 2: “Развитие на иновационни клъстери”, точка 2: “Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи за общи (съвместни) клъстерни дейности – специализирани програмни продукти, патенти, лицензи, „ноу хау“, търговски марки, акредитация, сертификация и др.” ще бъде увеличен двойно във финалната версия на документацията по процедурата от 50 000 лв. на 100 000 лева.

I.4. Предложението не се приема.

отношение на цели, ангажирани лица, дейности, разходи и резултати, нямащи почти нищо общо помежду си) ще следва да бъдат изкуствено „сглобени“ в общ проект, което неизбежно ще разфокусира проектите и ще затрудни изпълнението им, с което ще постави под въпрос постигането и на двата вида цели и резултати.

б) Освен това, по процедурата не са предвидени като редица видове разходи, които са необходими и типично се финансират по процедурите за разработване на иновации, като напр. разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновации (за възлагане на научни изследвания, за трансфер на знания, за консултантски и еквивалентни услуги), за наем на оборудване и инструменти, и пр. Опитът показва, че ползването на външни експертни услуги много често е изключително необходима и дори задължителна част от дейностите по разработване на иновации.

Във връзка с горното предлагаме да **отпадне изискването по проектите да се разработват иновации**, което ще позволи проектите по процедурата да се фокусират върху същинската си цел за **инвестиционно и организационно укрепване** на иновационните клъстери. Алтернативно, ако това изискване въпреки всичко гореизложено остане, дейностите по разработване на иновации да се обособят в отделен компонент по режим „помощи за проекти за научноизследователска и развойна дейност“ по чл. 25 от Регламент № 651/2014 или по режим „минимална помощ“, като в допустимите разходи бъдат включени и разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновации (за възлагане на научни изследвания, за трансфер на знания, за консултантски и еквивалентни услуги), за наем на оборудване и инструменти, и др. под.

II. По Методологията и критериите за оценка на проектни предложения

1. В случай, че отпадне изискването по проектите да се разработват иновации, както е предложено по-горе, да отпадне критерий IV „Новост и пазарна приложимост на разработваната иновация от иновационния клъстер“ от критериите за техническа и финансова оценка.

2. Наименованието на показател 1 „Брой членове на

Съгласно пакета документи, вкл. Условието за кандидатстване, не е задължително по проектите да бъдат разработвани иновации. Все пак УО на ОПИК счита за правилно да оцени приоритетно клъстерите, които, отделяйки значителни човешки, технически, времеви и др. ресурс, възнамеряват да разработят иновация по процедурата. На база посоченото, когато кандидатите разработват иновация, те ще бъдат оценени според критерий IV.1. „Новост на разработваната иновация от иновационния клъстер“ от критериите за техническа и финансова оценка.

В този смисъл са формирани и допустимите дейности и разходи, като тези, свързани с разработваната по проекта иновация са основно ДМА и ДНМА за общи (съвместни) клъстерни дейности. Доколкото до този момент клъстерните организации като цяло не са развили интензивна иновационна дейност, подкрепата към тях е фокусирана в тази посока.

На следващ етап от тяхното развитие следва да се прецени необходимостта от включването на допълващи разходи за външни услуги, необходими за разработването на иновации (например за възлагане на научни изследвания, за трансфер на знания, за консултантски и еквивалентни услуги), за наем на оборудване и инструменти и пр.

II.1. Предложението не се приема

Вижте становището на УО на ОПИК по т. I. 4 по-горе.

иновационния клъстер , реализирали печалба през 2018 г.“ по критерий I. „Основни характеристики на клъстера“ не съответства на дефинираните оценъчни диапазони (рейнджове) – съгласно тях се оценят само броя на членовете на клъстера, но не и тези от тях, които са реализирали печалба. Ако ще се оценява броя на членовете, реализирали печалба, това ще трябва изрично да се допълни в оценъчните рейнджове, като в колона „Източник за проверка“ като източник на информация се посочат счетоводните баланси **на членовете** (не **на кандидата**, както е посочено сега).

3. По показател 1 „Участие на иновационния клъстер в проекти, финансирани от донорски програми“ по критерий II „Сътрудничество на иновационния клъстер“ за техническа и финансова оценка се оценява участието на кандидата в донорски проекти, т.е. проекти, финансирани с БФП. Считаме, че този критерий е принципно необоснован с оглед спецификата на клъстера като бизнес-ориентирано обединение. Донорските проекти са частен случай на външно финансиране на клъстери, което е с некомерсиална насоченост. Участието в такъв тип проекти индикира опит на клъстерната организация единствено в спецификата на изпълнение и отчитане на донорски проекти, но само по си от участие или неучастие в такива проекти не може да по презумпция (by default) да се обосновава извод за качеството на клъстера и степента на неговия организационен и иновационен капацитет, още по-малко пък за опита му в „сътрудничество“ (донорските проекти, в които клъстерът е участвал, може да са били изпълнени само от клъстерната организация без участие на членовете на клъстера и/или без други партньори). Опитът и капацитетът на клъстера за сътрудничество може да са развити в не по-малка степен и чрез участие в НЕдонорски проекти и дейности, което прави изискването за оценяване на участие в донорски проекти за необосновано и дори дискриминационно спрямо клъстери, които развивали капацитета и сътрудничеството чрез участие в друг тип напр. комерсиално финансирани проекти и дейности, като се има пред вид, че такъв тип дейности съответстват в по-голяма степен на същността на клъстера като бизнес-ориентирано обединение, а не non-for-profit организация, която типично се финансира от донорски проекти.

В тази връзка предлагаме показател 1 „Участие на иновационния клъстер в проекти, финансирани от донорски програми“ да отпадне.

II. 2. Предложението се приема

В колона източник на информация е посочено, че съответният счетоводен документ следва да е представен не от кандидата, а от членовете на обединението.

II.3. Предложението не се приема

От една страна, понятието донорски програми е доста широко и включва множество инициативи. От друга страна, опитът на кандидата, клъстерно обединение, се преценява и с оглед останалите критерии за оценка като участие на иновационния клъстер в клъстерни мрежи и партньорства и др.

12.	Веселин Василев Изпълнителен Директор КЛЪСТЕР АЕРО- КОСМИЧЕСКИ ТЕХНОЛОГИИ, ИЗСЛЕДВАНИЯ И ПРИЛОЖЕНИЯ	13.03.2019	<p>Обществено обсъждане на документация по процедура за подбор на проекти „Развитие на иновационни клъстери“</p> <p>Коментари по документ: «Usloviq_za_kandidatstvane.docx»</p> <ul style="list-style-type: none"> към т. 11.1 Критерии за допустимост на кандидатите: <p>Не е ясно в поясненията : „ВАЖНО: За да бъдат допустими за финансиране по настоящата процедура, кандидатите трябва да включват минимум 7 (седем) юридически лица и/или еднолични търговци (включени в буква а) по-горе), регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите или еквивалентни лица по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство.:</p> <p>Дали към бройката от 7 ЮЛ по горе са включени и ЮЛ – Академични институции по т. в, г, д, е,ж?</p> <p>Смятаме за целесъобразно и съгласно националните приоритети по ИСИС и др. , обезателно клъстерната организация за включва поне един (или двама) члена, от някоя от категориите в, г, д, е,ж</p> <p>е към т. II. Допустими дейности, Компонент 2, стр.27</p> <p>т. 1: «1) Придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) за общи (съвместни) клъстерни иновационни дейности - изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове, оборудване за зали за обучения и др.»»</p> <p>Не е ясно дали допустимо е придобиването на ДМА , които сами по себе си са «изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове, оборудване за зали за обучения и др.»», ИЛИ придобиване на ДМА, свързани с оборудване на «изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове, оборудване за зали за обучения и др.» ???</p>	<p>Предложенията се приемат частично.</p> <p>Изискването в т. 11.1, 4) от Условието за кандидатстване е насочено към наличие в състава на клъстерното обединение на минимум 7 (седем) юридически лица и/или еднолични търговци, регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. Тези правни субекти изключват академичните институции по букви в), г), д), е) и ж) от същата подточка, които допълнително по преценка и спрямо визията на кандидата могат да са включени в състава на клъстерното обединение.</p> <p>Предложението по отношение на ДМА се приема частично и текстът относно допустимостта на разходите за ДМА по Компонент 2 е преформулиран, както следва: „Придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) за общи (съвместни) клъстерни иновационни дейности – оборудване за изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове, оборудване за зали за обучения и други сходни на посочените допустими за придобиване активи“. Текстът не съдържа уточнение, че допустимите разходи са „свързани с“, поради което следва същите да са „за оборудване за изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове, оборудване за зали за обучения и други сходни на посочените допустими за придобиване активи“.</p> <p>Предложението по отношение на прага за възнаграждения се приема частично. Максимално допустимият размер на разходите за възнаграждения (вкл. здравни и осигурителни вноски за сметка</p>
-----	--	------------	---	---

		<p>5) Към т. 14.2. Допустими разходи</p> <p>Компонент 1, т.1 „ Разходи за възнаграждения, стр.33:</p> <p>- тавана на разходите по това перо следва да отпадне поради липса на ясен критерий и мотивация защо е избрана предложената тази или друга стойност и как този избор на таван на разхода ще допринесе за ефективността на постигане на целите на мярката; Икономическата логика предполага изпълнителя да определи броя персонал нает по проекта , след обосновка;</p> <p>- тавана на brutната работна заплата за 8 часов работен ден от 2000 лв е силно ограничителен, : или да се повиши (ако е нужно да се ограничи, обвързано с минималния осигурителен доход по Код на икономическа дейност , примерно до 4 пъти МОД);</p> <p>алтернативно, тавана на brutната работна заплата за 8 часов работен по проекта да е обвързан с максималния осигурителен доход , който е 3000лв за 2019;</p> <p>Предложената за момента стойност 2000лв не е мотивирана по никакъв начин и не е обвързана с икономическата логика ;</p> <p>Ако УО има за цел да подsigури че бенефициента ще има достатъчен капацитет – човешки ресурс за изпълнение на проекта, по ясно и целесъобразно е да се фиксира минималния брой лица, наети ефективно на 8 часов работен ден; Например , тази бройка може да е 4 лица, което е обвързано и с реалните нужди ;</p> <p>Към момента, от заложените ограничения по този компонент, може да се направи сметката че УО предвижда наемането на максимум 2.6 лица за 8 часов работен ден по проекта (150 000 лв делено на 24 месеца делено на 2443лв) Това е недостатъчен брой служители, обслужващи развитие на клъстер и проект</p>	<p>на работодателя) на иновационния и научно-изследователския персонал на клъстера се увеличава до 200 000 лв. като в Условието за кандидатстване не са зададени ограничения по отношение броя персонал, нает по проекта.</p> <p>Максимално допустимият размер на brutната работна заплата за 8 часов работен ден се увеличава до 2 500 лв. В този смисъл общият размер на brutната работна заплата, здравните и осигурителни вноски за сметка на работодателя за 8 часов работен ден не трябва да надвишава общо 3 040 лева на месец.</p> <p>Максималният размер на разходите за материали за извършване на иновационната и научно-изследователската дейност (например материали, необходими за извършване на измерване и изпитване в изпитателни лаборатории, производствени центрове, тренировъчни центрове и други сходни на посочените допустими материали) се увеличава до 50 000 лв.</p> <p>Размерът на разходите по Компонент 2: “Развитие на иновационни клъстери”, точка 2: “Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи за общи (съвместни) клъстерни дейности – специализирани програмни продукти, патенти, лицензи, „ноу хау“, търговски марки, акредитация, сертификация и др.” ще бъде увеличен двойно от 50 000 лв. на 100 000 лева във финалната версия на документацията по процедурата.</p> <p>В т. 11.1. от Условието за кандидатстване са посочени условията за допустимост на кандидатите, а в т. 15 на същите Условия</p>
--	--	--	--

		<p>за максимална стойност 1.5 Милиона лева) за 24 месеца; За наемане на повече служители ще трябва да бъде намалена работната заплата , което ще затрудни ангажирането на високо-квалифицирани експерти; Известно е от редица икономически анализи и изказвания на например . Министър Горанов, че основен фактор в РБ , влияещ върху недостига на квалифицирани кадри е ниската цената на труда/ниските трудови възнаграждения. Не е ясно какви са мотивите на УО изкуствено да ограничава разходите за труд по тази мярка, особено когато се отнася до високо-квалифицирани експерти в иновационни кълстери ;</p> <p>Доколкото отговорността за ефективното изпълнение на проект е в сферата на дейност бенефициента, смятаме че УО не следва да регулира ограничителна политиката на Бенефициента за наемане на служители по проекта, и ограниченията в бюджета по-горе следва да бъдат преразгледани ;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Към т2-т.14 на Компонент 1 (стр. 34-36) <p>Тавана на разходите по компоненти е по-добре да отпаднат ; Икономическата и управленска логика на всеки проект по тази мярка е различна , и не е ефективно за всички Бенефициенти да се залагат такива детайлни ограничения, не-съобразени с индивидуалните нужди за ефективно изпълнение на проектно предложение по тази мярка</p> <p>УО може алтернативно да заложи таван на бюджета на целия Компонент 1 (до нивата на де-минимис), но не е обосновано УО да залага произволни ограничения по съответните бюджетни пера) УО може да изброи задължителните видове разходи без да залага индивидуални ограничения. Отговорност на бенефициента е да планира бюджета си в рамките на бюджета по Компонент 1 (де минимис)</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ Към т. 2) Разходи за материали и окомплектовка <p>тавана на разхода следва да отпадне поради невъзможност да се прецени за всеки отделен проект каква е оптималната и необходима стойност. Това следва да е от отговорността на бенефициента, виж по-</p>	<p>са посочени приоритетните тематични области на ИСИС по региони, съгласно които проектите ще бъдат приоритизирани по критерий „Регионална специализация съгласно ИСИС“ от критериите за техническа и финансова оценка.</p> <p>В рамките на т. 22. от Условието за кандидатстване са представени основните раздели и подраздели, по които ще бъдат оценявани проектите по настоящата процедура на етап техническа и финансова оценка като детайлна информация за всеки един от тях е дадена в Приложение И („Критерии и методология за оценка на проектите предложения“), с което Ви препоръчваме да се запознаете по-обстойно. В допълнение в това приложение е налична и колона „източник на проверка“, която показва документите, които ще бъдат използвани за извличане на нужната информация с цел извършване на преценка по отношение на всеки един критерий.</p> <p>Към всеки един изискуем документ, посочен в т. 24. „Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване“ от Условието за кандидатстване е уточнено кое е лицето/лицата (било то юридическо или физическо лице), от страна на което трябва да бъде представен съответният изискуем документ.</p> <p>Изискването, свързано с „правата и задълженията на участниците в кълстера във връзка с изпълнението на дейностите, предлагани по проекта, включително правата на собственост върху резултатите от проекта“ следва да</p>
--	--	--	--

		<p>горе</p> <ul style="list-style-type: none"> ◦ по отношение на указание „Всички посочени в т. 2-8 разходи следва да бъдат заложили като обща сума в един самостоятелен бюджетен ред и да са в размер общо до 100 000 лв.“, стр. 35 : <p>Смятаме че това ограничение трябва да отпадне, виж по горе</p> <ul style="list-style-type: none"> • По отношение на Компонент 2: Развитие на иновационни кълстери (вкл. споделена инфраструктура и ноу-хау), стр. 36 <p>т 2 : 2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА)</p> <p>Предложения таван на бюджета по това перо 50 хил лв. следва да отпадне поради неговата нереалистична малка стойност, особено когато говорим за цифровизация на индустрията, икономика на знанията, защита и трансфер на интелектуална собственост и др;</p> <p>ДМА и ДНА следва да бъдат третирани еднакво доколкото в 21 век те са еднакво важни за развитието на икономиката ;</p> <p>цената за закупуване на специализирани ДМА (инженерен софтуер, патенти, лицензи, „ноу хау”, търговски марки, акредитация и други лесно може да надвиши за всеки 50-100 хил евро (типични стойности за единични лиценз на специализиран софтуерен продукт за индустриални приложения в Индустрия 4.0 , индустриални CAD/CAM системи и други)</p> <p>В този смисъл ограничението 50 хил лв. е пречка пред реализиране целите на тази мярка , и не съответстват на заложените по тази мярка цели за развитие на иновативни кълстерни организации. Това ограничение в бюджета не кореспондира и на икономическата логика на функциониране на иновативни предприятия , и не е мотивирано с аргументи за ефективното и ефикасното изпълнение на едно проектно</p>	<p>бъде изпълнено от кандидата, което е възможно да бъде налице и с отделно решение на управителния орган на кандидата.</p> <p>Предложението по отношение на крайния срок не се приема.</p> <p>Наличната правна уредба указва, че срокът за подаване на проектни предложения не може да бъде по-кратък от 60 дни, който срок е спазен. Нещо повече, с оглед важността на процедурата за подкрепа на иновационни кълстери и с цел предоставяне на възможност за подготовка на повече и по-качествени проектни предложения, УО на ОПИК е предоставил срок, значително по-дълъг от законоустановения минимален такъв.</p>
--	--	---	---

предложение тук

- по т. 15. Допустими целеви групи, стр 42

да бъде пояснено дали проектни предложения, които съответстват на приоритетите на ИСИС , но не попадат в списъка на регионални приоритети спрямо седалището на Кандидата (таблицата на стр.42 за териториалните приоритети по ИСИС) са допустими ... ?

Предлагаме такива предложения (например, в Област «Мехатроника и чисти технологии» , за ЮЗР) да бъдат допустими

- към т. 22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Следва да се дадат разяснения и тълкуване на всеки от заложените критерии, с цел Кандидата да може да се съобрази напълно с тях; В момента критериите за оценка не са ясно дефинирани и предразполагат произволно тълкуване

например, няма никаква яснота какво се оценява реално в критерий „Вид членове на иновационния клъстер“ - какво е «вид», кой «вид» на член е за предпочитане и т.н.

друг пример : «Структура и потенциал за развитие на клъстера’ - каква структура носи повече точки, как се оценява ‘потенциала’ на клъстера???

Това се отнася за всеки друг критерий;

Препоръчваме, за всеки под-критерий , напр. „Структура и потенциал за развитие на клъстера“ , да се укаже ясно по скала, кога се получават минималните и кога- максималните точки по този критерий

В момента, формулировката на множество от критериите позволява субективно тълкуване на подадената от кандидата информация поради липсата на дефиниция какво се очаква да бъде вложено в проектното

предложение;

- по т. 24. «Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване»; стр 55-66, т.а) -т. ц)

Навсякъде изразът „ фирми, членове на иновационния клъстер“ да се замени на „членове на иновационния клъстер“, доколкото членове на иновационния клъстер могат да бъдат и други ЮЛ, извършващи НИРД и стопанска дейност,и допринасящи съществено за иновативната дейност на клъстера, както са описани на стр. 12-14, в т. 4а) -т.4и) - „ (4) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са кандидати - клъстери, които **могат да включват:**)..“ ,

Допълнително :

- по т. у) Документи, с които кандидатът следва да удостовери създаването на клъстер „

От указанията

«ВАЖНО: Горните документи следва да съдържат минимум следните реквизити:

- целите на създаденото обединение;
- правата и задълженията на участниците в клъстера във връзка с изпълнението на дейностите, предлагани по проекта, включително правата на собственост върху резултатите от проекта;
- уредба, която гарантира вземането на решения относно дейността на обединението.»

Изискването свързано с „правата и задълженията на участниците в клъстера във връзка с изпълнението на дейностите, предлагани по проекта, включително правата на собственост върху резултатите от проекта;“ да бъде формирано на база ОТДЕЛНО РЕШЕНИЕ на УПРАВИТЕЛНИЯ ОРГАН на кандидата, поради това че такова решение НЯМА КАК да присъства в общ , по-рано приет УСТАВ, ДРУЖЕСТВЕН договори и др.»

- по т. 25. Краен срок за подаване на проектните предложения:

Доколкото документите по процедурата се подават електронно в ИСУН 2020, би било целесъобразно крайния срок да бъде до 23ч59мин на датата , определена за срок;

Ограничаването на срока за подаване до 16ч на съответната дата не е мотивирано с практически причини и представлява необосновано ограничаване на възможностите за подаване на проектно предложение; Следва да се отчете и факта, че в правната уредба, административните срокове са типично обвързани с датата (т.е. за деня) а не с часа на подаване)